ԹԻՒ 7737 5 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1911 ՇԱԲԱԹ

18 Octobre 1911 N. 7737

نومرو ۷۷۳۷ ۵ تشرین اول ۱۳۲۷ چهارشنبه

ԱՐԵՒԵԼՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1883ԻՆ FONDÉ EN 1883 تاریخ تأسیسی ۱۸۸۳ پازا رایرتسندن ماعدا هر کون نشراولنور .

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՕՅԱԶԻԱՆ - ԳԱԼԱԹԻԱ

آره‌ولك
یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیری قره‌کین بویاجیان
درسعادت — غلطه
ایونه فیاتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات
ایچون سنه‌لکی ۱۰۰ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر .

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

		Տարեկան	Վեցամս.
Գաւառներու	համար	100	54
Արտասահման	»	35	20 ֆր.

نسخه‌سی ۱۰ پاره
10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
AREVELK
Journal arménien
DIRECTEUR - PROPRIÉTAIRE
K. BOYADJIAN
CONSTANTINOPLE-GALATA

داخلیه ناظر جدیدی وشرق آناطولی‌نك اراضی مسئله‌سی

یکی قابینه‌ده جلال بکك داخلیه ناظری صفتیله بولنماسی، اراضی مسئله‌ٔ معلومه‌سنك حل ایدلمه‌سی یوزندن ضرردیده اولان آناطولینك بتون خلقنجه (بلا تفریق جنس ومذهب) الك زیاده شایان اهمیت بر کیفیتدر .

چونکه مشارالیهدن بشقه بر کیمسه مسئله‌ٔ مذکوره‌یه وآنك حلنی چارچشم ایله انتظار ایتمکده بولنان خلقك حالت روحیه‌سنه واقف دکلدر. ارضروم ولایتی اوزون مدت بك منتظم بر صورتده اداره ایده‌رك ، مسئله‌یی بالذات بتون تفرعاتیله تدقیق ایتمکه ، اونك سببی اساسنی، نتائجنی، اهالیٔ محلیه‌نك ، احوال وطرز حیاتی مادی ومعنوی وضعیتی کوزیله کورمکه‌پك کوزل فرصتلر بولمشدر.

اوزرنده بر آز صکره سویله‌یه‌جکمز ایکی مهم شرائطی تجسم ایتدیرمش اولان ناظر مشار الیه داخلیه نظارتنه الیق بر ناظر اوله‌بیله‌جکنی سویله‌مك مقتضای نصفتدر .

اولا : ترقی کورمش برفکر ومتانت ومکنت.

ثانیاً : ولایات داخلیه‌ده بر مأموریت ایله امرار اوقات ایتمش اولدیغی مزیت.

بوقبیل مزیتلر برخارجیه ناظرینه دخی شدیداً لازمدر . یعنی هم ده ممالك اجنبیه‌ده سفارتلرده بولنماسی ویاخود عالم سیاسته تجربه‌دیده اولمه‌سی ایجاب ایتمکه‌دردر .

قبل‌المشروطیت شرائط مذکوره‌یی حائز کیمسه‌لری داخلیه ویاخارجیه نظارتلرنده کورمك پك مستثنا بر حال ایدی. مشروطیتدن صکره مزایای مذکوره‌یه مالك نظار کوردك ایسه‌ده، داخلیه نظارتنه نقل کلام ایده‌رك ، ناظرلاحقدن اول موقع مذکوره کلنلر بومزایایی حائز دکل ایدیلر .

ناظر لاحق جلال بك کبی ولایتلرده بیوك مأموریتلر ایله بولنمامشلر ایدی. بناءً علیه جلال بکك انتخابنی نه قدر تبریکات صمیمانه ایله سلاملاسه‌ق سزادر. بووسیله ایله مستقبلده انتخاب نظار اثنالرنده بوکبی اوصافی یعنی مملکتك احوالنه واقف بولنماری جهتلرینی نظر اعتباره آله‌رق، پك مهم برموقعه صادر اوله‌جق ذواتك انتخاب ایدلمه‌سنه داخلیه ناظرمزك انتخابی برنمونهٔ عبرت اولملیدر .

جلال بکك ارضروم ولایتنده‌کی ناقابل انکار خدماتی، کندی مأموریتنك اثنای دوامنده ، بتلیس، وان ، دیاربکر ولایتلرینك اقسام مختلفه سنده وقوعبولان والآن دوام ایتمکده اولان ، دنی قتللر، تسلطلر، جنایتلر، ارضروم ولایتنده هیچ ظهور ایتمدی .

جلال بکك ارضرومدن عودت ایتدیکندن صکره بیله بوکبی وقایع مؤسفه اوراده وقوعبوله‌مادی، زیرا ارضروم ولایتنده‌کی مضر شخصیتلر قانون ونظامك شدتندن اوقدر تحت انتظامه کیرمشلردی که مشار الیهك اوراده موجود اولمادیغی وخلقنك واصل اولمادیغی وقته قدر باش قالدیرمغه جسارت ایده‌مه‌دیلر .

جلال بکك خلقی دخی پك لایق بر کیمسه ادیب شهیر محمد امین بك اولدیغی شایان تمنونیت بر جهتدر . مشار الیهك سیواس ولایتندن کندی کندینه استعفا ایتمه‌سی بلا تفریق بتون اهالی ایچون موجب اسف برحال اولمشدی .

بویله برایکی والیلر، مشروطیتی، اجرا ایدله‌ین بیکلرجه مکمل مجموعهٔ قوانینندن دهازیاده سودیررلر.

شوجهتی‌ده ذکر ایتمکی اونوتمایم که، ارضروم ولایتی آسایش و انتظام ایله اداره ایتمك اوزره، حکومتدن برطاقم متغلبلری ولایت مذکورنك حدودلرندن اخراج ایتمکی طلب ایتمشدی . هرنه قدر طلب ایتمش اولدیغی مأذونیت کندیسنه ویرلمه‌دی ایسه‌ده، متغلبلر بوقبیل جرأتکار بر حرکتدن خوف وقورقویه دوچار اوله‌رق ، شدت مذکوره‌دن وارسته اولمق اوزره زیاده‌سیله سکون وراحتده بولنمغه مجبور اولدیلر . نتیجه اعتباریله تفاوت بیوك برشی دکلدر .

بویله بر کیمسه ناظر انتخاب اولنور ایسه شرقی اناطولیده محافظهٔ آسایشی تأمین ایتمك اوزره بالطبع وسائط لازمه‌یی ده اتخاذ ایدر.

زیرا والی اولدیغی حالده اجرا ایده‌مدیکی شیلری شمدی ناظر صفتیله اجرایه مقتدر بولنمقده‌در .

سکونت وآسایشك باشلیجه خللداری اراضی مسئله‌سی اولدیغندن، مشار الیهك موقع اقتدارده بولندیغی صره‌ده مسئلهٔ مذکوره‌نك دخی صورت عادلانه‌ده حل وتسویه ایدیله‌جکنی عین صمیم القلب مأمول ایتمکده‌یز .

ՏԱՐՏԱՄ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ

Ուշադրութեամբ կարդացի Իթթիհատ Թերաքէքի Սելանիկի մէջ դումարուած վերջին քոնկրէսին որոշումները, սակայն և այնպէս բան մը չհասկցայ Ծայրէ ծայր տարտամ ու անորոշ խօսքերու, մանուածապատ պարբերութիւններու փունջ մըն է այդ երկարաշունչ գրութիւնը որուն ընթերցումը ոևէ կերպով բան մը չիմացներ մեզի։

Ցաւանի է որ ամենէն հրատապ խնդիրը քննարկելու մէջ յառաջ եկած պառակտումը և ընդհանրապէս Իթթիհատականներու տասը պահանջումներն էին որոնք քոնկրէսին մէջ վիճաբանութեան դրուեցան։ Արդ, այս հարցին մասին գիտենք թէ՝նչ մութ ձեւով լուսաբանութիւն կը տրուի. մտին ըլլէ.

«Տան, օգուածներուն վրայ վիճաբանութիւնները վերջացան են որոշումով մը որ մասերը հանդարտեցընելու և երկրին մեծ բարիք մը մատուցանելու բնաւորութիւնը ունի ։

Թէ՝նչ որոշ գաղափար կարելի է կազմել այս մանուածապատ պարբերութիւնէն։

Նոյնքան մութ է նաև ներկայ պառակտումին և քաղաքական կենցաղում կացութեան մասին քոնկրէսին տուած որոշումը։

«Վիճաբանութիւնը փակուեցաւ, կ'ըսէ, որոշուելէ ետքը թէ մեր կուսակցութիւնը անվերապահօրէն աջակցութիւն պիտի ընծայէ գահլիճի մը որ Տրեպոլի խնդրին մէջ ազգային ազատագրութեան հետ հաշտ մտքոցներ ձեռք առնէ։»

Այս որոշումով ալ Իթթիհատի կուսակցութիւնը որոշ բան մը չըսեր։

Պառակտումի թէ հաշտարար քաղաքականութեան կուսակից է։ Բնաւ յայտնի չէ. «Ազգային ազատագրութեան հետ հաշտ մտքոցներ ձեռք առնել» բացատրութիւնը թիւրատաձգական է և կրնայ շատ նուր վերցնել։

Թէ՝նչ է ազգային ազատագրութեան պահանջումները, ո՞վ կըրնայ ճշդել զայն։ Երկրին ներկայ ճգնաժամային չրջանին մէջ՝ քաղաքական կուսակցութիւն մը պէտք է քաջութիւնը ունենայ իր որոշ հայեցակէտը պարզելու և ո՛չ թէ տարտամ պարբերութիւններու մէջ մոլորելու։

Իթթիհատը պէտք էր բացորոշապէս յայտարարէր թէ պատերազմ կ'ուզէ թէ խաղաղութիւն, նոյնպէս պէտք էր մեզի ըսել թէ ի՞նչ որոշ հիմերու վրայ իրենց միջև պառակտումը վերջ գտած է։

Մեր որոշումներուն համար ալ կարելի է նոյն գիտողութիւնները ընել։

«Բոմիլիէն, կը յայտարարուի, պիտի հետապնդէ իր հաշտարար քաղաքականութիւնը և անհարկի անհամաձայնութիւնները պիտի անհետանան ի վերջոյ, առանց հետքեր ձգելու մեր պատմութեան մէջ»։

Այդ «հաշտարար քաղաքականութիւնը» ի՞նչ ձեւով ու պայմաններով պիտի կատարուի։ Այս մասին ալ Բոմիլիէն լուռ կը մնայ և մեզ կը թողու նոյն տարտամութեան մէջ։

«Առաւել քան երբեք, երկիրը պէտք ունի համաձայնութեան՝ իր անցուցած տաժանելի ազէտին մէջ», կ'աւելցնէ քոնկրէսին յայտարարութիւնը, սակայն չըսեր բնաւ թէ այդ բաղալի համաձայնութիւնը յառաջ բերելու համար ի՞նչ միջոցներ խորհուած են։ Օտմանեան պետութիւնը կազմող ալազան տարբերուն միջև համաձայնութիւն մը գոյացնելու պէտքը ամենքս ալ զգացած ու քարոզած ենք, բայց մինչև հիմա Բոմիլիէն կողմէ անկեղծ ջանք մը չեք տեսած այդ համաձայնութիւնը յառաջ բերելու համար։ Ընդհակառակը կարելի է ըսել որ Բոմիլիէն իր ելեք տարուան գործունէութեան չրջանին աւելի աչխատեցաւ օտմանեան տարբերը իրարմէ պատռելու, քան զանոնք միացնելու։

Մէկ խօսքով՝ այս յայտարարութիւնը որոշ տեղեկութիւն մը չի տար Մ. և Ց. կուսակցութեան ապագայ գործունէութեան մասին, ո՛չ ալ յոյս կը ներշնչէ թէ գործուած սխալներէն պիտի օգտուի ապէ՞ ետքը։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԴԱՇՆՆԵՐՈՒ ՈՒԺԸ ԵՒ ԶՕՐՈՒԹԻՒՆԸ

Մինչև հիմա այնպէս կարծուած էր թէ տէրութեանց միջև գրուած դաշինքները ոյժ և զօրութիւն մը ունէին, և թէ անոնց վրայ կանգնուած էին միջազգային կացութեան հիմունքները և սիւները։ Բայց Աւստրիոյ կողմէ Պոսնա-Հէրսէքի իւրացումը և Իտալիոյ կողմէ Ափրիկեան Տրիպոլոյ վրայ յարձակումը, երկուքն ալ Գերմանիոյ դաշնակից, ցոյց տուին թէ դաշնադրութիւնները հին Ամէնքի հաւաւուր օրէնսդէր Սողոմի ըսածին պէս սարդի ոստայնի կը նմանին, անոնց մէջ փոքր ճանճեր միայն կը բռնուին կը մնան, իսկ խոշոր և զօրաւորները կը ազատին, դուրս կ'ելլեն։ Այնպէս որ այլ ևս որ և է ապահովութիւն չմնար սահմաններու և իրաւունքներու անվնաս պահպանման տեսակէտով։ Հետեւաբար յաւէտ քան երբեք կը հաստատուի այն սկզբունքը որ հնադարեան կամ միջնադարեան կը կարծուէր «իրաւունքը զօրաւորինն է», ինչ որ Գերմանացիք. ուժգինս չեղեցին 1870ին։

Այս պարագային մեծէն սկսեալ մինչև ամենէն փոքր տէրութեանց ուրիշ բան չմնար ընել, բայց թէ յոտից ցգլուխ սպառազինուած մնալ միշտ, սովալլուկ գայլերու պէս հասած տեղը յարձակելու պատրաստ։

Ասիկա ցոյց կուտայ թէ այժմու քաղաքակրթութիւնը իր բիւրաւոր երեւոյթներովը և արգասիքներովը մնամէջ դրութիւն մըն է լոկ, և այնքան ընկերաբաններու, փիլիսոփաներու, գիտնականներու, խաղաղասիրներու Ջատագովներու և հաւատոյզներու խօսքերը, գրուածները, դումարումները, ջանքերը և աչխատութիւնները ջուրի պղպջակ, փքուռոյց դնդակ են միայն, ուրիշ ոչինչ։

Ահա՛ս ուրեմն Բարնէկիի միլիոններուն որոնցմով հոյակապ տաճար մը չինուեցաւ Լահէյի մէջ տիեզերական խաղաղութեան համար, ահա՛ս ուրեմն տէրութեանց երկեցս գումարած ժողովներուն այդ մայրաքաղաքին մէջ և տուած զանազան որոշումներուն, որոնց համեմատ. իրաւարարութեան մնայուն դիւաններ հաստատուեցան և ուրիշ կարգ մը կարգադրութիւններ եղան։ Ահա՛ս նաև իրաւարարական այն դաշնադրութիւններուն, որոնք իբրեւ արդիւնք Լահէյի դեսպանախորհուրդներուն՝ ինքուեցան այլ և այլ աչքերանց մէջեւ։ Անեղկայ եղիք թէ անոնք սարդի ոստայնի չափ միայն արժէք ունին և ինքզինքը զօրաւոր զգացողը կը պատռէ, կ'անցնի անոնց մէջէն ուզած տանը։

Բայց եթէ դաշինքներու, յանձնառութիւններու և պայմանագրութիւններու հանդէպ տաժանելիք յարգանք ու անսասանութիւնը այսպէս մէկդի դրուի և ամէն ազգ մշտապէս յարձակման ենթակայ կամ յարձակելու պատրաստ համարի ինքզինքը, այն ատեն ոչ մէկ լուրջ աչխատութիւն չեն կրնար ընել ազգերը, իրենց բոլոր ուշադրութիւնը ստիպուած ըլլալով յատկացնել զինուորական գործերու, աչխատութիւններու և պատրաստութիւններու, որոնք բնականաբար արգելք կ'ըլլան արդիւնաբերող, արտադրող և չէնցնող ձեռնարկութիւններու։ Եւ մինչ ամէն մարդ քիչ կամ շատ յոյս կը տածէր թէ կ=մաց կամաց տեղի պիտի տան պատերազմի բնազդն ու ոգին, պէտքն ու կարեւորութիւնը բանականութեան ողջամիտ սկզբունքներուն առջև , դժբաղդաբար պատրանքներ ու յուսախաբութիւններ կուգան ելիտ իրականութեամբ ցրել և յոչս ցնդեցնել այդպիսի գեղեցիկ երազներ, որոնք՝ աւա՜ղ, միշտ երազ պիտի մնան, ինչպէս որ եղած են սկիզբէն ի վեր։

Բսկ է որ դարերու այսքան հոլովումներու մէջ մարդկութիւնը միշտ նոյն անդադ ու յաւիտենական բնազդն ու տրամադրութիւնը պահած է, առանց փոխուելու ի բարին, առանց աղնուանալու. և թեթափելու իր հնադարեան և միջնադարեան կիրքերը։

Այս պարագային քանի որ մարդկային կառավարողութիւնը չէ որ առաջ կուգայ դպրոցներէն, կրթարաններէն, հաւատարաններէն, արհեստանոցներէն և այլ հրահանգներու վարժոցներէն, ամենայն կերպով կրնային գոցուիլ անոնք և անոնց յատկացած ծախքերը գործածուիլ զէնքերու և պատերազմական նիւթերու։ Այնպէս որ բոլոր աչխարհ հին Սպարտայի դրութեան, օրէնքներուն ու սովորութիւններուն դառնար, ուր մասնորական և գեղարուեստական ոչինչ կրթութիւն չէր տրուեր մանկութեան, պատանեկութեան և երիտասարդութեան, այլ միայն մարմնոյ չլապիդ կազդուրման և պատերազմի վարժութեան հրահանգներ։ Այդ պատճառով ալ կեանքն ու ապրելու եղանակն ալ ամենէն պարզագոյն ձեւին վերածուած էին։ Ամառ ձմեռ միեւնոյն հագուստ, ոսկի և արծաթ դրամներու անպիտութիւն և վատնում, ճաշակի ու զարդի ամէն առարկաներէ հրաժարում, մէկ խօսքով բացարձակապէս անհրաժեշտ պէտքերու միայն ճանաչում և գործածում, իսկ աւելորդ պերճանքներու խստագոյն արգելում, ահա թէ՝նչ կացութիւն սահմանած էին իրենց նախկին Սպարտացիները, երբ ինքզինքնին մի միայն պատերազմական կեանքի պատրաստել որոշած էին։

Այլ միթէ այժմ աչխարհ կրնայ վերադառնալ ետ, այդ հին օրերուն ու բարքերուն։ Անուչա՜ռ ոչ, կեանքն այժմ այնքան բարդ է, այնքան բաղմապահանջ ու խորհրդաւոր իսկ, որ հնարաւոր չէ երբեք սպարտական պարզութեան վերադառնալ, հետեւապէս և ոչ ալ կարելի կամ ներելի անոր ռազմական դրութիւնը վերահաստատել։

Բայց վերջապէս բան մը, զօրաւոր ազդակ մը պէտք է, ամուր և հաստատուն կարենալ պահելու համար դաշինքներու և անոնցմով ստեղծուած իրերու վիճակը

(158)

عبدالحمید وشریوو هولمس

اوچنجی قسم

سقوطه طوغرو

برنجی فصل

عبدالحمید قطع امید ایتمکه باشلار

— واپورمزده بولنان سامع بکك سکز اون مسلح کیمسه‌لر برابر آله‌رق فراریلری تعقیب ایتمك اوزره قایق ایله قانالك قارشی طرفنه کچدیکنی کوردم ...

بردنبره کلش اولان شویکی حوادث قپودان عثمانی یکی وسوسه‌لره دوچار ایتدی .

— وای اوتانماز! حکومت محلیه‌یه مراجعت ایتمه‌می منع ایتدی که هرشیٔ کندی اجرا ایدوب شان وشهرت قازانسون وبنی‌ده دها زیاده بر تهلکه‌یه دوچار ایتسون ...

فقط مسلح کیمسه‌لر کیملر ایدی ؟ ... طبیعی بونلر ژاندارمه‌لر اولاماز .

ماکینستت جواباً :

— خایر! سامع بکله برابر کیتمش اولانلرك پاره ایله طوتلمش بدویلر اولدیغنی صوروب ، تحقیق ایتدم .

ماکینستك ویرمش اولدیغی شو حوادث قپودانی دوچار هیجان ایتدی . زیرا سامع بکك کندینی براویونه کتیردیکنی آکلایه‌رق ، تکرار درین برمطالعه‌یه طالدی .

فقط بوکره دوشونجه‌سی اوزون مدت سورمه‌یوب همان قطعی برقرار ویردی. بوقراری متعاقب بلا افاتهٔ زمان ماکینستدن آیریلوب واپوره کیروب دائره مخصوصه‌سنه کیده‌رك ، واپوره داخل اولان اجنبیلردن المش اولدیغی پاره‌یی وکندینك احتیاط آقچه‌سنی درجیب ایدوب قایقله ساحله چیقه‌رق طوغرو تیمور یولی استاسیونه کیتدی . اورادن اسکندریه ایچون بر بیلت آلوب واغونه یرلشدی .

برچاریك ساعتدن قطار حرکت ایتدی .

عثمان قپودانك وسوسه‌سی برآز سکونت بولمش اولدیغندن ذهناً :

— اکر عبدالحمید وسامع بك بنی اله کچیره‌بیلیرلر ایسه جزامی ویرسونلر !

تعریف ایتمکده اولدیغمز وقایع سویشده وقوعبولدیغی صره‌ده ، سورکونلرك فرارینی مندرج اولان تلغراف بیلدیزه واصل اوله‌رق ، عزت پاشا وساطتیله عبدالحمیده تبلیغ اولنمقده ایدی .

مذکور قیصه تلغرافك تبلیغی راده‌لرنده بیلدیزده بربومبا پاتلامش اولسه ایدی عبدالحمیده اودرجه تأثیر نفوذ ایده‌میه‌جکدی .

کدر آور خبری کتیرن ورقپاره النده اولدیغی حالده هیچ، برحرف تفوه ایده‌میه‌رك قولتوق صندالیه‌سنده بلا حرکت قالدی .

سوکیلوسی اولان عزت پاشا دخی بردنبره واصل اولان بوخبردن کندیده شاشیرمش ، نه‌دیه‌جکنی بیلمه‌یه‌رك، باشنی آکمش شوکتمآب افندیسنه باقیوردی .

نهایت عزت پاشا بتون قوت وقدرتنی طوپلایه‌رق :

— شوکتمآب افندمز بوتلغرافه نه‌جواب ویره‌جکز !

عبدالحمید بردنبره باشنی قالدیروب ، جواب اولمق اوزره :

— طیشاری‌یه دفع اول !

عزت پاشا بوسوزی بردهاتکرار ایتدیرمه‌مك ایچون متواضعانه برحرکتله اوطه‌دن طیشاری چیقدی . مستبد صوك درجه حزن وکدرله صندالیه‌سنده اولدیغی کبی قالمشدی .

کندینه قارشی اجرای فعالیت ایدن اوکیزلی قوت وقدرتی مغلوب ایده‌مه‌مش اولدیغندن، اول امرده حرص ودهشته وصوکره بالتدریج مأیوسیت ونومیدی‌یه سوق اولنمقده ایدی .

اوزون مدت دوام ایتمش اولان استبدادنده، برنجی دفعه اوله‌رق، باشنه بویله برحال پراشتمال کلش واونی مغلوب ایده‌مه‌مشدی .

کیزلی برصدا ایچریسندن رجعت وسقوتك وخیم دقیقه‌سی تقرب ایتمکده اولدیغنی وکندینك یکرمی بش سنه‌دنبری وجوده کتیردیکی قوای عظیمه‌نك کوندن کونه بیویوب حکومتنی بیقمغه تهدید ایدن کورونمزو ناقابل درك وتفهم برقوت قارشوسنده بولندیغنی خبر ویرمکده ایدی .

بودوشونجه‌لر ایله برابر کندی طرفندن کوستریله‌جك پك کوچوك برائر ضعف اضمحلالنی تسریع ایده‌جکنی‌ده فکرندن کچیریوردی . وفکراً :

— کوچوك برتنزله بولنسه‌م اودقیقه‌ده ایشم بیتمشدر ! دییوردی .

اطرافنده اصدقای بندکانه آرتق هیچ امنیتی قالمامشدی . ظننجه هپسی‌ده کندینه قارشی دنائت ارتکاب ایدییورلر وفقط کندیسی اونلردن آیریله‌میوردی .

کیزلی برقوت اونلر وکندی میاننده صیقی برارتباط وجوده کتیرمشدی .

قدیم بنده‌لرندن بری وفات ایتدیکی زمان عبدالحمید بردشمندن قورتولمش کبی کنیش برنفس آلیردی .

حالت روحیه‌سنك شو بحرانلی صره‌لرنده بلا استثنا هردرلو عجائب واسطه‌لردن امداد ومظاهرت بکله‌مکده ایدی .

عبدالحمید موجودیتنه تهدید ایدن بتون مخاطره وفلاکتلری دفع ایتمك اوزره، سحربازلغه، وکشفیاته مراجعت ایدر ایدی .

بیلدیزده هپسندن زیاده نافذ شوکتمآب افندیسنك رویالرینی وسائط سحرکارانه ایله تأویل ایدن ، وکشفیاتده بولنان اختیار اب‌الحدا بولنمقده ایدی .

(مابعدی یارین صباح)

استغراباً طبع ممنوعدر

ու կացութիւնը. իսկ այդ բանը, աւա՜ղ, մարդկութիւնը երջանիկ ընելու հրաչագործ զօրութիւն ունեցող համարուած առասպելածին փիլիսոփայական քարին նըման դեռ անդիւտ է և երբեք յայտնի չէ թէ օր մը պիտի գտնուի թէ ոչ։ Սակայն ինչ որ յայտնի է, սա է թէ մարդկութիւնը իր ըրած նիւթական, բարոյական, իմացական, արհեստական, հիգիենական և եթերական բոլոր նուաճումներով հանդերձ՝ տակաւին ենթակայ է կենդանական վայրագ կիրքերու տիրապետութեանը։

ՄԱՐԿՈՍ ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՆԱՐԻՆՋԻՆ ԿԵՂԵՒԸ

(Շար. երկի թիւէն և վերջ)

Եւրոպայի մէջ, հակառակ սահմանապահ ահեղ քանակներու գոյութեան, այսօր սահմանապլուխ բառը լոկ անուանական բան մըն է. ժողովուրդները, վաճառականը, զբօսաշրջիկ, արուեստագէտ, ևն. ևն. կ'երթան ու կուգան, առանց անցագրի, ոչ ոք կը հարցնէ իրենց թէ ո՞ր տեղացի են, ո՞ւր կ'երթան, կամ ինչո՞ւ։ Մեր երկրին մէջ ընդհակառակը ինչ է ամէն օր, ամէն վայրկեան տեսածնիս.—Զինեալ պահակներ կուչ կուչտի, դուռ դրան ապրող ցեղերու միջև. գոնէ այդ պարիսպները արգելք ըլլային գիրաք կողոպտելու, սպաններու, գոնէ պատճառ ըլլային որ անոնք գիրաք մռնան, և իբարու օձիք թող տան, ո՛չ, ընդհակառակը, ատելութիւն, չարութիւն, հեղհեղէ կը չեչտուին։ Իրարմէ կ'ստորանանք իրարմէ կը սոսկանք։

Եգիպտոսի իսլամները միթէ նուա՞ղ կրօնասէր և հաւատարիմ են իրենց կրօնքին. ընա՛ւ երբեք, և ընդհակառակը հո՞ն քրիստոնեան արդարակորով կառավարութեան խնամքին տակ է որ կեանի կուռնանայ իսլամական ամենամեծ գօլէնը, և անկէց է որ սակայն արձակուեցան ամենաբուռն բողոքի ձայները Ատանայի եղեռնին դէմ։

Դեռ այս չարիս էր որ աղատասէր եգիպտացի իսլամները հեռագիր կը քաշէին քրիստոնեան կառավարութեան ջերեռու, չէզոքացնելու համար «ապգայնիներու» գործունէութիւնն ու բողոքը, և դանոնք պ։ղրպակս պաշտօնի հեռաձիգ յետադիմականներ կը յորջորջէին։

Տարիները կ'անցնին կոր, և դեռ չատ քիչ բան ըրինք մեր երջանկութեան և բարեկեցութեան համար. մեր կայսրութիւնը պէտք է ամէն կերպով օժանդակէ քաղաքակրթութեան յառաջդիմութեան և ընդարձակման գործին։

Պէտք է մեր բարի վարքով սիրաշահենք ամբողջ Եւրոպայի համակրանքն ու հիացումը. առանց դինեալ կենք կրնար ապրիլ. Եւրոպան նորէն թո՛ղ վստահի մեզ, ինչպէս Սահմանադրութեան առաջին օրերուն։

Պիտի ըսէք որ «մենք կարմարէինք Եւրոպան», իր խրատը, իր ուժը, իր համակրութիւնները չոր ու ցամաք, բայց իրաւունք ունինք այդպէս մտածելու, միթէ իրաւ չո՞ր էին իր համակրանքը ասկէ երեք տարի առաջ երբ, ամէն կողմէ դրամ կը զրկուէր ձեռներեց ընկերութիւններու կողմէ. ո՞վ է ըսեր թէ անոնք կը նախընտրեն տկարացող Թուրքիա մը. ինչ չահ կրնան ունենալ ուտել, հաղնիլ, վայելել չզիացող երկրէ մը, եթէ այսօր վերջին տկարացումի նշաններ կը տեսնեն. կը ցաւին, և կը սկսին, կը ստիպուին մտածել իրենց փայ բաժինին վրայ։

Եւ սակայն մենք անկիզք բարեկամներ ունինք, զորս աւա՛ղ կորսնցնելու վտանգին մէջ ենք. պիտի՞նք։

«Օսմանցի զինուորը առիւծի պէս կը կռուի, մանէն չի վախնար», չատ լաւ, չատ իրաւացի, բայց երկիր մը մինչև վերջը պատերազմներով չկրնար դիմադրել, ոչ ալ կռիւներու մէջ ապրիլ բարգաւաճիլ։ Երկիրը բնապահպանութեան օրով ցամքած, չորցած, անկէց ի վեր ուրիշ տեսակ բնական թէ անբնական ապէնտներու տակ ճնչուած (ոզողումներ, կոտորածներ, հրդեհներ, քօլէրա, և ներքին կռիւներ) պէտք ունի հանդիստի, պէտք ունի խաղաղութեան, և պէտք ունի Ենդլիացիին և Ֆրանսացիին միլիոններուն, անոնց վըստահութեանց և համակրութեանց հետ։

Եւ սակայն, մե՛ղք որ արեւելեան գաւառներուն մէջ անիրաւութեան հեղինակ մը իսկ չպատժուեցաւ որ գտնէ մենք, օսմանցիներս սրտի անհուն գոհունակութիւնով մը բացագանչենք.—

Գոհա՛ նոր բէժիմ։

Մարդը չէ որ կը պակսի մեր մէջ, այլ բարի կամեցողութիւնը։

Թերևս մեր երիտասարդ վարիչները կը մտածեն. «եթէ սա օսմանցի քրիստոնեաները ջնջենք կամ թրքացնենք, Եւրոպայի քրիստոնեայ պետութիւնները «քրիստոնեաները պաշտպանելու» պատրուակէն կը զրկուին, և ա՛յ չունչ կառնենք։»

Ա՜ ո՞րքան անհեռատեսութիւն։

Անգլիան քրիստոնեաները պաշտպանելու համար մտաւ Հնդկաստան։ Աւստրիան քրիստոնեաները պաշտպանելո՛ւ համար գրաւեց Պոսնա-Հերսէքը, Ֆրանսան Բրստոնեաներուն սեւ աչքին, սեւ յոնքերո՞ւն համար Մարոքի ալը զարձաւ։ Գերմանիան քրիստոնեաները պաշտպանելո՛ւ համար աչք ունի Փոքր Ասիոյ կամ Մինջադեալի ինչինչ մասերուն։

Անգլիա և Ռուսիա քրիստոնէից խաթերն համար իրենց թեւին տակ տուին Պարսկաստանը, ո՛չ հաղար անգամ ոչ։

Եթէ քրիստոնեայ օսմանցիները իրենց աչքին հաւու մը չափ կարեւորութիւն ունենային, գոնէ տասը կրամ վատոգ կայրէին Սասունի առաջին ապէնտէն ի վեր, ահա 18 տարի կընէ։

Եւ ընդհակառակը օսմանեան կայսրութեան ամբողջութեան սիրոյն համար չվարանեցան ռմբակոծել քրիստոնեայ կղզի մը ասկէց 14 տարի առաջ։

Ուրեմն ապացուցած եղանք թէ որքան սխալ հաշիւ մըն է քրիստոնէից տկարացման կամ անհետացման մէջ փրկութիւն և հանգիստ փնտռելը։

Բիւրտ նրկու հոգոր ցեղերու վերջին ընդհարումներուն մէջ քրիստոնէի մա՛տ անգամ չկար. և սակայն պետութեան դանձուն սուղ նստի կոր այս կամ այն կերպով։ Այնպէս որ եթէ ընդհանրապէս խօսելով արեւելեան գաւառները չբարեկարգուին և ասպիսի պերեմիալը խօսքէն իրականութեան չվերածուի Ռուսիա, օրինակելով Անգլիոյ վերջնագիրն առ Պարսկաստան, պիտի գրէ. «եթէ 3 ամիսէն այդ կողմերը չբարեկարգես, պիտի զրաւեմ». միտքերնիդ չէ՞, դեռ հարիւր 12 ամիս կայ։

Դառնանք, դարձի գանք, ժամ առաջ դառնանք Սահմանադրութեան ճշմարիտ սկզբունքներուն, Ազատութեան, Հաւասարութեան, Եղբայրութեան։

Ո՜չ, Տիրոջ պատուականք, արտաքոյ Արդարութեան փրկութիւ՛ն չկայ։

Համիտ ալ ժամանակաւ կը խնդար իր բարեկամ խրատուներուն քին։

ԽՈՍՐՈՎ.

ՀՈՒՐՐԻԷԹ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑԸ ՆՈՐ ՆԱՄԱԿԱՏԱՆ ԴԻՄԱՑ, ԹԻՒ 19

ԷՊՈՒՈ ԱՂԱՍԱՆՏԷ ԷՅԻՊ ԷՐԶՐՈՒՄԻ ԱՄԾԵՆԱԷՆՏԻՐ ՆԱԲԱԳ

Այս անգամ Եւրոպայէն բերել տուած է ամենէն ընտիր կարգները։ Նոյնպէս այդ վաճառատան մէջ կը ծախուին Տրապիզոնի, Հաւէպի, սիպերիական, Դանուբի անխարդախ իւղերը և առատին նպարեղէնի վերաբերեալ ամէն տեսակ ընտիր ուտեստեղէններ։ Հանրութիւնէն կը խնդրուի անգամ մը այցելել սոյն վաճառատունը։

27—50

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԵԻԻՏԱԼԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՀՄԷՏ ՐԻԶԱ ՊԷՅԻ ՆԱՄԱԿԸ

ՊԱԼՔԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Տէրութեանց միջնորդութեան մասին վճռական նոր լուր մը կայ տակաւին։ Բ. Դուռը տեղեկութիւն չէ ստացած թէ ինչ արդիւնք ունեցած են մեծ տէրութեանց կողմէ Հռոմի դասրիճին մօտ կատարուած դիմումները։ Կ'ըսուի թէ Իտալիա միւս կը պնդէ Ափրիկեան Տրիպոլսի կցումին վրայ։ Առջի օր անգլիական դեսպանին ունեցած տեսակցութիւնը հայրքսոյին հետ մէկ ժամ տեւած է։ Բ. Դրան չրջանակներուն մէջ մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայուի այդ տեսակցութեան։ Արտաքսոյանի օսմ. դեսպանատունն ալ հասած տեղեկութեանց համաձայն, Անգլիա կը վարէ միջնորդութեան գործը, և Լոնտոնի դասրիճին կողմէ հարկ եղած հրահանգները կը արուին, բանակցութիւնները ըստ այնմ կատարելու համար Իտալական կառավարութեան հետ։ Այս հաշուով՝ Երբեակ Համաձայնութիւնն կախում ունի Թուրքեւիտալական կնճիռին հարթումը։ Թուրք թերթի մը բաժին նայելով, Անգլիա և իր բարեկամ տէրութիւնները իրը բանակցութեանց հիմ առաջարկած են օսմ. գերիշխանութեան ճանաչումը Ափրիկեան Տրիպոլսի վրայ, թէև Իտալիա կը հակառակի ատոր։ Բանակցութիւնները կը շարունակուին, և յոյս կայ որ մէկ քանի օրէն կարելի ըլլայ համաձայնութեան դեռին մը գտնել։

*** Վիշենայէն քաշուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ տէրութիւնները այն ատեն միայն պիտի վերսկսին միջնորդել, երբ յայտնի ըլլայ Երեսի. Ժողովին յայտնիցիք վատաւորութիւնը կամ անվստահութիւնը Սախտ փաշայի դասրիճին քաղաքականութեան նկատմամբ։

*** Թուրք թերթ մը կ'ըսէ թէ Բ. Դուռը մեծ տէրութեանց ծանուցագիր մը ստաւած է, որով կը յայտարարէ թէ Իտալիոյ հետ բանակցութեան չպիտի մտնէ, մինչեւ որ օսմ. գերիշխանութիւնը չճանաչուի։

*** Իտալական կէս-պաշտօնական հրատարակութիւններ կը յայտարարեն թէ Իտալիա ոչ է հատուցում չպիտի ընէ և Թրքական ընակարանները ու հասատատութիւններն ալ չպիտի դնէ։ Իտալական կառավարութիւնը պիտի ստանձնէ հանրային պարտքին կարգադրութիւնը, որ Ափրիկեան Տրիպոլսի հասոյթներով երաշխաւորուած է արդէն։ Բայց Թուրքիա պէտք է ժամ առաջ վերջ տայ թշնամութեանց։ Պատերազմը ո՞րքան երկարի, Իտալիա նոյնքան անհաշտ ընթացքի մը պիտի հետեւի։

*** Տրիպոլսի չրջակաները Թուրք հեծելազօրքի ջոկատ մը հրացանի բռնած է քանի մը ոստիկաններ, որոնց վրայ լրտեսութեան կասկած կը ծանրանար։

*** Իտալական արշաւախումբի առաջին զօրաբաժնին վերջին մասն ալ Տրիպոլիս հասած է 14 փոխադրանաւերով։ Զինուորները իսկոյն ցամաք եկած են։

*** Բարիզէն կը հեռագրեն թէ մեծ տէրութիւնները պատեհ վայրկեանին կը սպասեն, պաշտօնապէս միջամտութիւն առաջարկելու համար։ Կ'երեւայ թէ զիւանագիտութիւնը գնահատելի արդիւնք մը ձեռք բերած է, բռնադատելով որ պ։լքանեան տէրութիւնները վիճառնին։

*** Բարիզէն կը հեռագրեն թէ մեծ տէրութիւնները պատեհ վայրկեանին կը սպասեն, պաշտօնապէս միջամտութիւն առաջարկելու համար։ Կ'երեւայ թէ զիւանագիտութիւնը գնահատելի արդիւնք մը ձեռք բերած է, բռնադատելով որ պ։լքանեան տէրութիւնները վիճառնին։

*** Սամսոնի չէղոք հաչակուելը Իտալիոյ կողմէ՝ Վիլինայի դիւանագիտական չրջանակներուն մէջ իրը նախաբանը կը նկատուի Եգէական ծովուն մէջ Իտալական նաւային գործողութեան մը։ Կ'ըսուի թէ Իտալիա պիտի գրաւէ կղզիները, պիտի պաչարէ ու ռմբակոծէ Իզմիրը։ Սակայն քաղաքական պատճառներով, չպիտի ռմբակոծէ Սկանտիկը։

*** Սպէգիոնի գործակալութիւնը Տրիպոլսէն հեռագիր մը ստացած է, որուն համաձայն, անցած գիշեր, Թուրք զինուորները մեծ հեռաւորութենէ մը ցոյց կատարած են Գումէլիանայի հորերուն կողմը, դէպի արեւմուտք։ Նոյն իսկ Թընդանօթ գործածած են, բայց ապարդիւն կերպով։ Մէկ Իտալացի թեթեւօրէն վիրաւորուած է։ Կէս գիշերուն, Թուրքերը քաշուած են։ Ատոնց թիւը յայտնի չէր։

*** Խաղաղութեան Միջազգային Մարմնին դիւանը Լաէնի պայմանագրութիւնը ստորագրող պետութեանց հեռագիր մը ուղղելով ազդուեցուց բողոքած է Իտալիոյ արարքին դէմ և խնդրած է որ հաւաքական դիմում մը ըլլայ Հռոմի կառավարութեան մօտ։

*** Վարչապետը առջի օր ամերիկեան դեսպանատունը երթալով, մէկուկէս ժամու չափ տեսակցութիւն մը ունեցաւ դեսպանին հետ։ Կը կարծուի թէ այդ տեսակցութեան մէջ յուզուած են երկու երկիրներու միջև առկախ եղող բոլոր խընդիրները։ Նոյնպէս խօսուած է Մ. Նահանգաց ընկերք միջնորդութեան վրայ, Ափրիկեան Տրիպոլսի խնդիրը կարգադրելու համար։

*** Տրիպոլսի նախորդ հիւպատոսը վերադարձած է, քաղաքային գործերը վարելու համար։ Զինուորական և նիստական պաշտօնատարներն ալ ժամանած են։ Պարկերով իտալական դրամ տարուած է հոն, թրքական դրամներու տեղ գործածելու համար, որոնք պիտի վերցուին հրապարակէն։

*** Երեսի. Ժողովի նախագահ Անմէտ Բիզա պէյ հեռագիր մը ուղղած է Ֆրանսայի խաղաղասիրական ընկերութեանց միացուն մարմնին, բողոքելով Իտալիոյ արարքին և Եւրոպան չմիջամտելուն համար։ Պատասխան տրուած է թէ պէտք եղած դիմումները կատարուած են արդէն։

*** Տրիպոլսէն կը հեռագրեն թէ 24000 իտալացի զինուորներ Թոպրուք ցամաք եկած են անարգել։

*** Անմէտ Բիզա պէյ սա նամակը ուղղած է Տէյլի Թելկրաֆի. «Զէր թերթին ասպնջականութիւնը կը խնդրեմ, իմ ջնորհակալութիւններս յայտնելու համար Մեծն Բրիտանիոյ մեր բարեկամներուն՝ մեզի հանդէպ իրենց ցոյց տուած համակրութեան և բարեացակամութեան մասին։ Աւելորդ պիտի ըլլայ նկարագրել օսմ. ժողովրդեան զգացած զայրոյթը Իտալիոյ անիրաւ յարձակման հանդէպ։ Եւրոպական տէրութեանց ցոյց տուած նշանակալից լռութիւնը տխնկով, կը տատապինք։ կարծես թէ անոնք համաձայնած են՝ օգուտ քաղելու համար երկրին արդի տկարութենէն և անոր զօրութիւնները բազմապատկելու համար իր բարենորոգմանց գործին մէջ։ Ապտիլ-Համիտի օրով, երեսուն տարի առաջ, Եւրոպա բարենորոգմանց ծրագիրներ թելադրեց և նոյն իսկ ազնուութիւնը ունեցաւ իր աչքատակութիւնը ընծայելու բարենորոգումներուն և այդ մասին խոստում ալ ըրաւ։ Անկէ ի վեր, նոյն իսկ իր բարոյական աջակցութիւնը չէ ընծայած օսմանցի հայրենասէրներուն, որոնք անկեղծօրէն և անդուլ կերպով կաշխատին Թուրքիոյ յառաջդիմութեան համար։ Եւ այսօր Եւրոպա թոյլ կուտայ որ քաղաքակիրթ համարուած պետութիւն մը մեր ստացուածքներուն վրայ յարձակի և այնպէս մը ընէ որ իրր թէ միաքը դրած ըլլայ մեր բարոյական ու նիւթական ոյժը խորտակելու։ Ամէն տեղ մեր թշնամիները կ'ըսեն. «Թուրքիոյ բարեկարգիչները ինչ ըրին նոր բէժիմին օրով։ Պոսնա Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կցուցան, Արեւելեան Ռումէլի՝ Պուլկարիոյ, Կրետէն Յունաստանի կողմէ կը պահանջուի, ու Տրիպոլիսն ալ Իտալիոյ կողմէ»։ Անգութ և անիրաւ յարձակումներ, որոնք ի հարկէ կը նուազեցնեն մեր բրէսթիժը և մեծապէս կը դժուարացնեն մեր գործը։ Համոզուած եմ թէ մեր անգլիացի ազնիւ ու անկեղծ բարեկամները չպիտի լքեն մեզ արդի տագնապին մէջ, և այս միջոցին կատարուած դիմումները ապարդիւն չպիտի մնան»։

*** Տէրութեանց կողմէ տրուած հաւաստիքներուն վրայ, Պուլկարիա առայժմ զօրահանութիւն չի կատարեր հարաւային կողմը։ Բ. Դուռը նոր ծանուցագիր մը տալով Պուլկարիոյ, յայտարարած է թէ դուռ ներքին պատճառներու համար ամբացուցած է Բ. զօրաբանակի վաչտերը և ուրիշ զօրահանութիւն չէ կատարած։ Օսմ. կառավարութիւնը հաւաստած է թէ ոՀէ նպատակ չունի Պուլկարիոյ վրայ յարձակելու, այլ կը ջանայ բարեկամական յարաբերութիւնները ամրապընդել։ Պուլկար յառաջդիմական կուսակցութեան պետ Պ. Տանէֆ մայրաքաղաքս կը գտնուի։ Մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայուի այդ ուղեւորութեան։ Թուրք թերթ մը կ'ըսէ թէ Պ. Տանէֆ հոս եկած է, օսմ. զինուորական պատրաստութեանց դուռն նպատակը հասկնալու և երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները ամրապընդելու համար։

*** Հելլէնական դեսպանատան գործակատարը առջի օր Բ. Դրան ծանուցագիր մը տուաւ, որով հելլէն կառավարութիւնը նոր հաւաստիքներ կ'ընծայէ իր խաղաղասիրութեան մասին։

*** Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը Հռոմի անգլիական դեսպանին հեռագիր մը ստացած է, որուն համաձայն, ածուիր և անդեղէնները ուրալ զրկուին, Իտալիոյ կողմէ պատերազմական արգիլեալ ապրանք չպիտի նկատուին։

*** Թուրքիոյ և Իտալիոյ միջև տիրող պատերազմական վիճակին պատճառադրած ըլլալով երկու տէրութեանց միջև կնքուած բոլոր դաշնադրութիւնները և պայմանագրութիւնները, օսմ. կառավարութիւնը սա որոշումները տուած է Իտալացիներու սեփականատերութեան մասին։ Անցեալ սեպտ. 16էն սկսեալ, պատերազմի յայտարարութեան օրը, Իտալացիները չպիտի կրնան անարգել կալուածներ գնել Թուրքիոյ ոչ մէկ մասին մէջ։ Սակայն նոր կացութիւնը յետադարձ ազդեցութիւն մը չպիտի ունենայ։ Իտալացիները պիտի կրնան պահել պատերազմէն առաջ ունեցած իրենց անարգ կալուածները ծախել կամ փոխանցել, օսմ. հպատակներու կամ օտարհպատակներու վարձու տալ։ Բայց անոնք իրաւունք չպիտի ունենան փոխատուութիւն ընելու անշարժ կալուածներու վրայ, իրենց անուան փոխանցելով։ Կայս. կառավարութիւնը հաւանած ըլլալով Թուրքիա գտնուող Իտալացիներու չարները Դերմանիոյ յանձնելու, դերմանական հիւպատոսարաններու կողմէ վկայագիրներ պիտի տրուին։ Իսկ դերմանական հիւպատոս չգտնուած տեղերը այդ վկայագիրները պիտի տրուին ան օսմ. ամէն հանգիստ պետերուն կողմէ, որոնց դաւանութեան կը պատանին։ Պատերազմէն առաջ կատարուած կալուածական գործողութիւններու ձեւակերպութիւնները պիտի չարունակուին։

*** Գերմանիոյ քաշուած հեռագրի մը համաձայն, Գերմանիա օսմ. կառավարութեան յանձնարարած է բուն կիրպով դիմադրել Իտալիոյ։

*** Թաւմի Տրիպոլսի Թղթակիցը կ'ըսէ թէ Միւնիր փաչայի հրամանին տակ կը գտնուին 1000 հիպամիէ զինուոր, 3000 պահնատի և վերջերս միացած Արաբներ, որոնք զանազան ցեղերու կը պատկանին։ Միւնիր փաչա Տրիպոլսէն չհեռացած, 3000 մավզերներ հրացան բաժնած է տեղացիներուն։ Այդ զէնքերէն 3000ը Իտալացիներուն կողմէն վար դրուած են, գրաւումէն յետոյ։ Միւնիր փաչայի պրամադրութեան տակ ունի Գրուբի և լեռնային երեսունէ աւելի թնդանօթներ։ Կուրսպան զիրքը կը պաշտպանէ և Իտալացիներուն յարձակման արգելք կ'ըլլայ։

*** Մասնաւորներու կողմէ զրկուած հեռագիրները քննութեան պիտի ենթարկուին այսուհետեւ ու պատերազմի լուրեր պարունակող հեռագիրները զինուորական զրաքննութենէն պիտի անցուին։ Ծածկագիր հեռագիրները չպիտի ընդունուին։

*** Իտալական մամուլը անհրաժեշտ կը նկատէ որ Սուլթանին կրօնական գերիշխանութիւնը պահպանուի Ափրիկեան Տրիպոլիսի մէջ, որպէս զի Պալքաններուն կողմը իրերու վիճակը անփոփոխ պահուի։

*** Յունարէն թերթի մը Սեպտիկի Թղթակիցը տեսակցութիւն մը ունեցած է Ալժէրիոյ հանգուցեալ Լմիր Ապտիլ-Գատերի զաւկին՝ Ալի փաչայի հետ։ Այս վերջինը ցոյց տուած է Եգիպտոսի, Թունուզի և Ալժէրիայի իսլամներէն ստացած հեռագիր մը, որով պատրաստակամութիւն կը յայտնուի հարիւր հազարաւոր հոգի տրամադրելու, Թուրքիոյ օգնութեան հասնելու համար Ափրիկեան Տրիպոլսի պատերազմին առթիւ։ Այդ հեռագրին մէջ Ալի փաչայի առաջարկուած է հրամանատարութիւնը ստանձնել, ամէն կողմէ յարձակում կրող Թուրքիան և իսլամութիւնը պաշտպանելու համար։ Ալի փաչա ընդունած է իրեն եղած առաջարկը։

*** Ապտիլ-Գատէրի թոռը, Մէհմէտ պէյ, Թունուզէն Ափրիկեան Տրիպոլիս անցած է 3000 կամաւորներով։ Եգիպտոսէն կամաւորներ ալ Տրիպոլիս անցած են։

*** Մայրաքաղաքիս ֆանէլյի վաճառականները առջի օր նամակ մը ստացած են Իտալիոյ Գենէյա քաղաքին մէջ հաստատուած ֆանէլյի գործարանին տնօրէնին կողմէ։ Այդ նամակին մէջ տնօրէնը կը խնդրէ որ դարձեալ իր գործարանին ընեն յանձնարարութիւնները, ըսելով թէ Ափրիկեան Տրիպոլսի խնդիրը չի կրնար մնանալ բարկամութեան, քանի որ այդ խնդիրը երկու կառավարութեանց միջև պիտի լուծուի։ Տնօրէնը դիտել կուտայ թէ իրենք ալ չէին փափաքեր որ այդպիսի վիճակ մը առաջ գայ, բայց չէին կրնար ընդդիմանալ կառավարութեան։ Ուստի գործարանին տնօրէնը թախանձագին կը խնդրէ օսմ. վաճառականներէն՝ իրենց յանձնարարութիւնները առաջուան պէս չարունակելու։ Թուրք թերթ մը կիմանայ թէ օսմ. վաճառականները վերերթ իրենց առեւտրական յարաբերութիւնները դադրեցուցած ըլլալով ֆանէլյի գործարանին հետ, անգլիական և Սեպտիկի ֆանէլյի գործարաններուն տուած են իրենց ապրանքները։

*** Իտալական զինուորները չեն յաջողած ծովեզերքէն դէպի ներս յառաջանալ։ Իտալացիները մինչև ոտի տեղերը դացած են, ուր կրնան հանկի մարտանաւերու ռումբերը։ Իտալացի զինուոր.

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ 144

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԴԷՊԻ ԱՔՍՈՐ

ԳԼՈՒԽ ԾԴ.

— Օ՜ն, ատենը հասաւ, ծով նետուինք։

Նոյն միջոցին մէկ քանի նաւագներ կ'երեւային կամրջակին վրայ, հրացաններով զինուած։

Բայց հաղիւ թէ անոնք մէկ քանի քայլ առած էին, արդէն երեք ընկերները ոստում մը ընելով ինքզինքին ջրանցքը նետեցին և սկսան դէպի ցամաք լողալ։

Այս գործողութիւնը այնքան արագ ու անակնկալ կերպով կատարուեցաւ որ ոչ ոք կրցաւ արգիլել։

Վայրկեան մը հոգը արդէն Մաք Լէյն, Զիա փաչա և Ճէյմս ցամաք եկած էին և վազելով կը դիմէին դէպի հեռուն պլպլացող լոյսերը։

Նաւապետը հրամայեց որ կրակ ընեն փախստականներուն վրայ, բայց զինդաներէն ոչ մին հասաւ անոնց և արդէն իսկոյն ըմբռնեց թէ այդ արարքը որքա՛ն ծանր պատասխանատուութիւն կրնար բերել իր վրայ և անմիջապէս կրակը դադրեցնել տուաւ։

Թոլոր այս դէպքերը, զոր մանրամասնօրէն պատմեցինք, հաղիւ քառորդ մը տեւած էին։ Ժամը տակաւին երեքը չէր եղած, երբ փախստականները արդէ՛ տասփարակ տարածութեան մէջ կը հեռանային իրենց համար նախապէս պատրաստուած ձիերուն վրայ հեծած։

Օսման նաւապետ կամրջակէն կը տեսնէր ասիական եզերքին վրայ լոյսերուն չարժիլը և արագ արագ հեռանալը։ Նաւուն պատնիչակին կոմենտ, յուսահատ կատաղութեամբ մը իր նայուածքը սեւեռնց այդ հեռացող լոյսերուն, մինչև որ անոնք բոլորովին աներեւոյթ եղան մթութեան մէջ։

Օտարական նանուդիղներէն մին մօտեցաւ իրեն և ուսին զարնելով ըսաւ.

— Նաւապետ, հոս պիտի մնանք թէ ճամբանիս պիտի չարունակենք։

Օսման էֆէնտի իր խոր մտածումէն սթափելով, դարձաւ դէպի անոր և ըսաւ.

— Կարծեմ մեկ և օրինաւոր միջոցն է անմիջապէս Սուէզի եղիպտական իշխանութեան դիմել և խնդրել որ փախստականները հետապնդել տալով ձերբակալէ և ձեզի յանձնէ պատասխանատու Նաւուղիղը։

— Բայց մինչև որ Սուէզ հասնինք՝, խնդիրը բաց սարենք և իշխանութիւնն ալ գործել սկսի, արդէն անոնք չատ հեռացած պիտի ըլլան։

— Իրաւունք ունիք, բայց մենք ալ ուրիշ ճար չունինք. չգենաւը չենք կրնար վերադարձնել Իսմայիլիա, և նոյն իսկ եթէ ցամաք ելնէք և Իսմայիլիա երթալ փորձէք, կրկին մէկ քանի ժամ պիտի կորսնցնէք, բաց ասոնք՝ Իսմայիլիայի իշխանութիւնը ինքն իր զլխուն բան մը չպիտի ընէ առանց Սուէզ հարցնելու, հետեւաբար, ինչպէս կը տեսնէք, ստիպուած էք համակերպիլ ճակատագրին։

Օսման նաւապետ յուսահատ հառաչ մը արձակեց։ Արդարեւ նաւուղիղին դիտողութիւնը չատ ճիշդ էր և ճար չի կար ուրիշ միջոց մը գտնելու։

— Եւ ո՞ւր սկսիլ, ըսաւ, դուք ալ վկայ էք որ ես ձեռքէս եկածը ըրի և նոյնիսկ զէնքի դիմեցի և սակայն փախուստը այնքան անակնկալ կերպով կատարուեցաւ որ չկրցանք արգիլել։

— Այդ մասին անհոգ եղիք, պատասխանեց նաւուղիղը, ես և ընկերս պատրաստ ենք հարկ եղած տեղը վկայելու որ դուք ձեր պարտականութիւնը մինչև եռքը լիովի կատարեցիք...

— Շնորհակալ եմ, պատասխանեց խնդմ նաւապետը յուզուած չեչտով։

Ցնտոյ հրաման էրաւ որ չղենաւը իր ճամբան չարունակէ։

Շոգենաւին մէջ, բացի չորս աքսորականներէ, ուղեւոր մըն ալ կար որ Արաբիա կ'երթար և որ ներքին գործերուն նախարարութեան կողմէ յանձնարարուած էր նաւապետին։ Այդ ուղեւորը Սամի պէյ կը կոչուէր և ըստ իր յայտարարութեան, ձիտուէ կ'երթար իբրեւ նիստական պաշտօնեայ։

Սամի պէյ, հաղիւ երեսունհինգ տարեկան, մարուքով, թուխ ու խոժոռադէմ մարդ մըն էր, և ուղեւորութեան միջոցին հաղիւ քանի մը ա՛զգամ խօսք փոխանակած էր նաւապետին հետ և այդ փոխանակած խօսքերն ալ կա՛մ օդին և կամ ծովուն վիճակին վրայ էին. անկէ դուրս գրեթէ ո՛և է նիւթի վրայ չէր խօսեր և ամբողջ օրը կամրջակին վրայ, հետը բերած ճօճաթոռին մէջ ընկղմանած կ'անցնէր սիկարէթ ծխելով ու թէղպին դարձնելով։

Սամի պէյ իր խցիկին մէջ կը քնանար երբ փախուստը տեղի ունեցաւ։ Շոգենաւին մէջ տիրող աղմուկն ու իրարանցումը զինքը արթնցուցին և չատով հազուստեցաւ ու վազեց կամրջակին վրայ։ Երբ հոն հասաւ, արդէն ամէն ինչ կատարուած էր և չղենաւը կրկին ճամբայ կ'ելլէր, պահ մը կանգ առնելէ ետքը։

Սամի պէյ, ուղեւոր մըն ալ կար որ Արաբիա կ'երթար և որ ներքին գործերուն նախարարութեան կողմէ յանձնարարուած էր նաւապետին։ Այդ ուղեւորը Սամի պէյ կը կոչուէր և ըստ իր յայտարարութեան, ձիտուէ կ'երթար իբրեւ նիստական պաշտօնեայ։

Սամի պէյ, հաղիւ երեսունհինգ տարեկան, մարուքով, թուխ ու խոժոռադէմ մարդ մըն էր, և ուղեւորութեան միջոցին հաղիւ քանի մը ա՛զգամ խօսք փոխանակած էր նաւապետին հետ և այդ փոխանակած խօսքերն ալ կա՛մ օդին և կամ ծովուն վիճակին վրայ էին. անկէ դուրս գրեթէ ո՛և է նիւթի վրայ չէր խօսեր և ամբողջ օրը կամրջակին վրայ, հետը բերած ճօճաթոռին մէջ ընկղմանած կ'անցնէր սիկարէթ ծխելով ու թէղպին դարձնելով։

Սամի պէյ իր խցիկին մէջ կը քնանար երբ փախուստը տեղի ունեցաւ։ Շոգենաւին մէջ տիրող աղմուկն ու իրարանցումը զինքը արթնցուցին և չտակով հագուեցաւ ու վազեց կամրջակին վրայ։ Երբ հոն հասաւ, արդէն ամէն ինչ կատարուած էր և չղենաւը կրկին ճամբայ կ'ելլէր։

Ամենիշապէս իր չուրջը գտնուող անձերուն մօտեցաւ, իրարանցումին պատճառը հասկնալու համար։ Երբ որ իրեն պատմեցին աքսորականներու փախուստը սաստիկ կերպով յուզուեցաւ և երեսին գոյնը նետեց։

— Ինչ, կմկմաց ձեռքը ճակտին տանելով, աքսորականները փախա՜...անկարելի բան է այդ։

— Դժբախտաբար իրողութիւնը այս է, պատասխանեց իր խօսակիցը։

— Բայց ինչպէ՞ս յաջողեցան խցիկներէն դուրս ելնել քանի որ բանտարկուած էին։

— Մանրամասնութիւնները տակաւին յայտնի չէ, սա չափը գիտենք որ Բորիս Սայիտէն իրեւ ճամբորդ չոգենաւ մտնող երեք մարդիկը և երկու կիները, որոնք Անգլիացի ձեւացած էին, աքսորականներ ընկերներն էին, նոյնիսկ ստուգեցինք որ կնոջ հագուստ կրողները երկու երիտասարդ էին։ Ասկէ զատ, ուրիշ դատակիցներ ալ իրենց կը սպասէին հոս նաւակի մէջ, վերջապէս չատ մեծ վարպետութեամբ պատրաստուած էր ամէն բան։

(Շարունակելի)

ները քանիցս յարձակում գործած, բայց մեծ կորուստներով ետ մղուած են։ Տեղացի կամաւորներու գունդեր թշնամին դէմ կը պաշտպանեն իրենց հողերը։

*** Բ. Դուռը հարկ եղած հրամանները տուաւ, Թուրքիոյ մէջ գտնուած բոլոր իտալական վարժարանները փակելու համար։ Այդ վարժարաններուն ուսուցիչներն ալ Իտալիա պիտի ղրկուին։

*** Ռումանական կառավարութիւնը զէնքի տակ կոչած Քրեռովայի զօրաբանակէն երեք պահեստի կարգեր։ Պուքրէշի լրագիրները կը գրեն թէ ռումանական կառավարութիւնը չարժման մէջ կը դնէ իր բանակը սա պատճառաւ որ դաշնագրի մը զօրութեամբ ստիպուած է զինուորական նպէս միջամտելու, երբ Պուլկարիա և Սերպիա Թրքական տաղնապին խառնուին։

*** Երեսուն Երկու Թրքապատակներ, մասամբ պետական պաշտօնեայ, իրենց կիներով միասին, Ֆէլիսմի օսմ. հիւպատոսին միջոցաւ Պելկրատ ղրկուած են։ Պելկրատի օսմ. հիւպատոս Սամի պէյ, իր պաշտօնակիցներէն իմացած ըլլալով, անձամբ կայարան գացած է և հարկ եղածը ի գործ դրած է, Պոլիս ղրկելու համար զանոնք։ Այդ տարբեր հայրենակիցները սրտաչարժ վիճակի մը մատնուած էին։ Նաթալի հասած ատենին իտալական իշխանութիւնները վար դնելով զանոնք, անցուր վայրագութիւններ ըրած ու յետոյ վտարած են զանոնք։ Ամբոխը «Անկցին Թուրքերը» աղաղակած է։ Ոստիկանութիւնն ալ մասնակցած է այդ վայրագ յարձակման։

*** Քէօլնիշէ Զայրունկ կ'ըսէ թէ միջնորդութեան յոյսերը հետզհետէ նուազած են։ Իտալիա, հանրային կարծիքի ճնշման ներքեւ, չուզեր Թուրքիոյ գերիշխանութիւնը ճանչնալ Ափրիկեան Տրիպոլիսի վրայ, թէեւ վերջնագրին մէջ խոստացած ըլլայ։ Միւս կողմէ յանձնել ալ չէն ուզեր, ներքին վտանգներէ վախնալով։

*** Տրիպոլսէն հասած հեռագիր մը համաձայն, մէկ քանի հազար իտալացի զինուորներ դէպի երկրին ներսերը հեռաղոտութիւնն կատարած ատեն քաղաքէն երեք քառորդ ժամ հեռու Էլդարպէ անուն տեղը հանդիպած են օսմ. զինուորներու։ Առաջ եկած ընդհարման մէջ Իտալացիներէն 100էն աւելի հոգի սպաննուած են։ Իտալական զինուորները իրենց մեռելները ձգելով խոյս տուած են անկարգօրէն։ Օսմ. զինուորները ներսերէն հասած օգնութեանց շնորհիւ, չարունակաբար կը հեղեն Իտալացիները, որոնք հովանի մէջ գտնուող բերդերը դրաւած են։

*** Ռուսիոյ հրահաներն ալ կամաւոր կ'արձանագրուին, Իտալիոյ դէմ կռուելու համար։ Մինչեւ հիմա 4000 ռուսպի հանգանակուած է։

*** Ձենովայի Անսալսա նաւագրծարանէն առէջի օր ծով իջուցուած է իտալական չորրորդ տրէտնօթը, Ժիլ Սեզար։

ՀԱԳԳԸ ՓԱՇԱՆ

ԲԱՐՁՐ. ԱՏԵՍԱՆԻ ԱՌԱՋԵՒ ՀԱՆԵԼՈՒ ԱՌԱՋԱՐԿ

Աւասիկ այն թագրիրը, որ Ափրիկեան Տրիպոլսի երեսփոխան Սարգ և Մահմուտ Նամի պէյերու կողմէ տրուած է Երեսի. Ժողովին, Բարձրագոյն Առանի առջեւ դառնալու համար նախորդ իսպարքոս Հագգը փաշան.—

Լ.Ֆենտիկեր,

*Ափրիկեան Տրիպոլիս և Պէնկազի տյսօր առարկայ եղած են արդարութեան ու մարդկութեան թշնամի մը փեսեւկիչ յարձակումին ու մայր-հայրենիքէն բաժնուելու վտանգին ներքեւ կը գտնուին Ափրիկեան Տրիպոլսով ու Պէնկազիով սիրելի ու նուիրական հայրենիքը իր մարմնոյն մէկ չորրորդը, օսմ. վառապած ազգը երեւ միլիոնի մօտ զաւակ, Դանը իր Ափրիկեան տիրապետութիւնը, Խալիֆայութիւնը Ափրիկէի ցամաքամասին 90 միլիոն խալիֆներուն հետ իր նիւթական կապը կը կորսնցնեն։ Աչխարհ կը պարծենայ քաղաքակրթութեամբ ու մարդասիրութեամբ։ Սակայն բոլոր ասոնք ստուքիններ են. չատ միամիտ ըլլալու է, չհասկնալու համար թէ իրաւունքը ուժ կը մնանուի։ Դիտէլինք այդ բանը և մեր սիրելին արեւն կ'երթար։ Հետեւաբար կ'աշխատէինք կառավարութեան ու ձիր ուշադրութիւնը հրաւիրել թէ օսմ. ներկայ ոյժը բացարձակապես անկարող պիտի ըլլայ պաշտպանելու Օսմ. ընդարձակաձաւալ երկիրներէն անոնք որ չատ հեռու կը գտնուին մայրաքաղաքէն և հարկ է նաւային մեծ ուժ ունենայ՝ անոնց հետ յարաբերութիւն ունենալու համար և թէ այս վիճակին մէջ կը գտնուին Ափրիկեան Տրիպոլիս ու Պէնկազի։ Ցիշեալ երկիրները օտարներուն յարձակումներուն դէմ պաշտպանելու և զանոնք ազատելու համար, հարկ էր որ Օսմանցիութիւնը ունենար այդ օտարներուն չափ զօրաւոր նաւատորմ մը։ Նախորդ ուժիմը գիտնականաբար վատաբար բոլորովին երեսի վրայ թողուց օսմ. նաւային ոյժը, և այս պատճառաւ կարելի չեղաւ նաւատորմը կատարեալ գործել մէկ քանի տարուան մէջ։ Ասով հանդերձ, ամբողջ աչխարհ և ազգը կը խստովանին թէ տակաւ կային այս ոյժերէն դուրս քաղաքական այլ և այլ միջոցներ, որոնց չնորհիւ կարելի էր դժբախտ հայրենիքը պաշտպանել ու ազատել, թշնամիներուն աչխարհակալական ձեռնարկները յետաձգել կամ գոնէ օսմ. ազգային պատիւը պաշտպանել։ Տրիպոլի և Պէնկազիի նման երկրի մը իրաւունքներն ու շահերը կրնային պաշտպանուիլ ոչ միայն նաւային ոյժով, այլ նաև արտաքին կորովի ու բացորոշ քաղաքականութեամբ մը, երկրին միջավայրին յարմար վարչային ու տնտեսական կազմակերպութեամբ և տեղւոյն յարմար պատերազմական պատրաստութիւններով։ Օսմանեան նուիրական հայրենիքին հողային ամբողջութիւնը կը պահպանուի ոչ թէ մինչեւ ասոր գոյութիւն ունեցող սուտ դաշնագրերով, այլ պատերազմական ու նաւային ոյժերը ամրապնդելով և այս ոյժերը վերակազմելու հոգածու տէրութեանց հետ դաշնակցելով ու համաձայնելով։ Տրիպոլիս և Պէնկազի մասնաւոր չրջանակ մը կը կազմեն և հետեւաբար հարկ էր որ անոնց վարչային ու տնտեսական կազմակերպութիւնը յարմար ըլլար տեղւոյն աչխարհագրական դիրքին և ազգային կացութեան։ Որպէս զի այդ երկիրը միշտ մնար օսմ. նուիրական դրօշին ներքեւ, հարկ էր որ տէր ըլլար քաղաքային ու եկմտական ինքնօրէն վարչութեան մը և մեծ խնամք տարուէր իր ազգային ու տեղական զինուորական կազմակերպութեանը։ Այո՛, կարելի չէր ըլլար նաւատորմը արագօրէն կատարեկագործել ազգին փափաքներուն համաձայն. բայց արդեօք կարելի չէ՞ր գործադրել մեր ունեցած միջոցները։ Ո՛չ, մենք չդաղեցանք է՛չ մեր արտաքին քաղաքականութեամբ, ո՛չ մեր եկմտական կազմակերպութեամբ, ո՛չ ալ զինուորական յառաջդիմութեամբ։ Տրիպոլին ու Պէնկազին թողուցինք բոլոր տէրութեանց համաձայնութեան ու դաշնակցութեան քաղաքականութեանը տարտամ արդիւնքին։ Ինքզինքնիս խաբեցինք, տէրութեանց ծանուցանելով թէ խաղաղարար քաղաքականութեան մը կը հետեւինք։ Բաղաքային կազմակերպութեան մէջ բացարձակապէս սխալ ուղղութիւն մը ձեռք առինք։ Օսմ. երկիրներուն ուրիշ մասերուն մեր չատ մը հայրենակիցներուն դէմ բռնուած ուղղութեան պէս այսօր սիրելի հայրենիքին համար իրենց արիւնը թափող և Օսմ. հայրենասիրութիւն ցոյց տուող մեր Տրիպոլսցի եղբայրներուն նկատմամբ ալ ցոյց տուինք անվստահութիւն, որով թոյլ և անդիտակ ուղղութեան մը հետեւած եղանք, գործ չտեսանք, ներքին պատերազմներ ստեղծեցինք, և հայրենիքը սկսուութեան մատնեցինք։ Եկմտական ոչ մէկ միջոց ձեռք առնուեցաւ։ Եկմտական գանձը միլիոններու բեռան մը տակ ձգեցինք։ Ափր. Տրիպոլիսը խեղճ ու անօթի երեսի վրայ ձգեցինք, հեծել տուինք անոր և այսպէս թշուառ և տկար մէն լորտ մը ստեղծեցինք այն տեղ։ Մէկ խօսքով. խոյր անոգութեամբ մը և անցած դարձածը անգիտնալով, այսօր ոչ զինուոր, ոչ ազգային պաշտպանողական միջոցներ, ոչ ալ ո՛և է բան պատրաստեցինք այնտեղ։ Սակայն մենք հիմա խօսքը չենք ըներ հասատտ և ուրշ միջոցներու, ոչ ալ կը փնտռենք թէ այնպիսի միջոցներ ինչո՞ւ ձեռք չառնուեցան։ Սակայն կ'ուզենք ցոյց տալ թէ Հագգը փաշայի դաշիքը ոչ միայն այսպիսի կարգադրութիւններ չըրաւ, այլ ընդհակառակը իր թշուառական անոգութեամբը, թուլութեամբը և անմտութեամբը նախորդ ուժիմն իսկ գերազանցեց։ Մինչեւ իսկ չանցուց Տրիպոլսոյ և Պէնկազիի մէջ միշտ պահել պէտք եղած չափ զինուոր ու ռազմանիւթ, որպէս զի մեր այն երկիրներուն վրայ աչք անկած թշնամին վախնար։

(Մնացեալը փոդը)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՀԱՅՏԱՐՆԱԿ ՆԱՀԱՆԴԵՍՆԵՐԸ

Տեղապահ Սրբազանին կողմէ գործակատար Դամէր Շիրինեան առէջի օր մեծ եպարքոսին Նշանթաչքի ապարանքը երթալով յայտնեց թէ՝ Ն. Սրբազնութիւն կը փափաքի տեսակցութիւն մը ունենալ Հայոց վերաբերեալ կարգ մը կարեւոր խնդիրներու մասին. Սակայն փաչա պատասխանեց թէ՝ չորեքչաբթիէն (այսօր) վերջ միայն պիտի ընդունի հոգեւոր պետերը։

*** *Մուչի երեսփոխան Գիզամ էֆ. առէջի օր գարձեալ տեսակցութիւն մը ունեցաւ ներքին գործերու նախարարին հետ և խնդրեց որ հարկ եղած դիւրութիւնները արուին Պիթլիսի կուսակալ Իսմ. Հազդը պէյի, որպէսզի յիշեալը կարող ըլլայ աւելի օգտակարապէս աչխատելու։*

ԲԱՅԹԻԵԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ

Իշմիրեանց յանձնաժողովը իր վերջին նիստին մէջ զբաղեցաւ կարգ մը խնդիրներով և մասնաւորաբար որոշեց յառաջիկայ տարի հանդէս մը սարքել և հաստատասան նիւթի մը վրայ գրող հեղինակի մը յատկացնել մրցանակը։ Ըստ այնմ որոշուեցաւ յայտարարութիւն մը հրատարակել՝ հրաւիրելով բանասէրները որ ներկայացնեն իրենց աշխատութիւնները։

Առայժմ հինգ գործ ներկայացուած են։ Յանձնաժողովէն հրաժարեալ անդամի մը տեղ ընտրելի նշանակուեցաւ Հայկազուն էֆ. Պէկեան։ Իշմիրեանց Յանձնաժողովը իր դիւանը կազմեց հետեւեալ կերպով՝ Դաբրիել էֆ. Նորատունկեան՝ ատենապետ, իսկ Գրիգորիս Ծ. վրդ. Պալաքեան՝ ատենադպիր։

ԺՈՂՈՎՆԵՐ

Ազգ. Ժողովը հրաւիրուած է ուրբաթ օր նիստ գումարել Դալաթիոյ Խորհրդարանը։ Այս նիստին մէջ անպատճառ պիտի ընտրուի կաթող. պատգամաւորը։ Մինչեւ այսօր Ժողովին երկու խմբակցութիւններէն ոչ մէկը քանիտայի մը մասին համաձայներ է։

*** *Այսօր Դալաթիոյ Խորհրդարանը նիստ կը գումարեն Խան և Կրօնական ժողովները։*

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ՈՐԲԱԽՆԱՄԸ

Կիլիկիոյ Որբախնամը երէկ երիկուն նիստ գումարեց Դալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ և զբաղեցաւ Կիլիկիոյ որբանոցներուն վերաբերեալ ինչ ինչ մատակարարական խնդիրներով։ Որբախնամ չրջանակներու մէջ մտահոգութիւն կը յայտնուի կառավարութեան կողմէ Կիլիկիոյ որբերուն և այրիներուն համար որոշուած 10 հազար ոսկիին պիտանէն վերնալուն առթիւ։ Եթէ այս տարի մեր Հայ երեսփոխանները չկարենան դարձեալ պիտանէին մէջ դնել տալ այդ գումարը՝ պիտի փակուին Կիլիկիոյ որբանոցները։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՊԷՆԿԱԶԻՆ ԳՐԱՒՈՒԱԾ

Երէկ հասած տեղեկութեանց համաձայն Իտալացիները բոլորովին ճանդեալով Տէրճի ու Պէնկազիի ամրոցներուն պարիսպները յաջողած են զինուոր հանել Պէնկազի։ Իսկ Տէրճ կը դիմադրէ տակաւին։

*** Բարիզեն հաստատուած հեռագրի մը համաձայն, խաղաղական շրջանակներու մէջ կը վախցուի որ տէրութեանց միջնորդութիւնը ի դերեւ ելլէ, Օսմ. Քօմիթէի անհաշտ բնաւորութիւն պատճառաւ։

*** Երէկ նախարարներ վարչապետին մօտ գումարուելով երկար խորհրդակցութիւններ կատարեցին օրուան ինչացութեան վրայ։ Այդ գումարման ներկայ գտնուեցաւ նաեւ Վիեննայի օսմ. դեսպանը։

*** Եկմտական նախարար Ճավիտ պէյ երէկ տեսակցեցաւ եսպարոսին հետ։

*** Իտալական լրագիրներ կ'ըսեն թէ երկրին մէջ զօրաւոր հոսանք մը կայ, Ափրիկեան Տրիպոլսի իմիսիոնիութիւն տալու՝ Իտալիոյ տիրապետութեան տակ։

*** Վիեննայեն հաստատուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ տէրութիւնները իրենց յոյսը կտրած են միջնորդութենէ։ Կ. Պոլսոյ գերման դեսպանը ետ կեցած է այդ մասին ըրած դիմումներեն։

*** Առաջմեայ օրենք մը հրատարակուեցաւ, որով հարիւրին հարիւր մասնաւորուրի կ'ենթարկուին Իտալիայեն Թուրքիա ներմուծուած ապրանքներ։

*** Կ'ըսուի թէ Անգլիա իտալական կառավարութեան առաջարկած է Ափրիկեան Տրիպոլիսը կառավարել կիպրոսի վարչութեան պէս վարչական դրութեամբ մը։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ԴԱՀԼԻՃԸ

Խորհրդարանի իբթիհատական կուսակցութիւնը երէկ նիստ գումարելով վիճաբանեցաւ Ափ. Տրիպոլսի մասին հետեւելիք ընթացքին վրայ։ Ընդհանուր հրատարը դանիլենն հակառակ էր։ Իբթիհատական երեսփոխաններ եպարհոսկն բացատրութիւն ուզեցին, բայց անիկա պատասխանեց թէ այսօրուան նիստին մէջ պիտի տայ պէտ եղած բացատրութիւնները։ Ուսի որոշուեցաւ սպասել դանիլենն յայտարարութեանց։ Երեկ Երեսփ. Ժողովին այսօրուան նիստին մէջ ընդդիմադիր կուսակցութիւնը վիճաբանութիւնը չարուցանէ, Իբթիհատը նիստ պիտի գումարէ, իր բռնելիք ընթացքը ճշդելու համար։ Կ'ըսուի թէ Իբթիհատը եւ ընդդիմադիր կուսակցութիւններ միացած են արտաքին բաղաքականութեան մասին։

*** Երեկ 40ի չափ ընդդիմադիր երեսփոխաններ գումարուելով որոշեցին սա հինգ առաջարկները ընել Իբթիհատի կուսակցութեան, պայման դնելով որ առնուազն կախում ունի իրենց հանձայնութիւնը։ — Ա. Ոչ-խորհրդարանական ճերեկ դիրքին մը կազմել։ Բ. Եպարհոսը անուանելու իրաւունքը բացարձակապէս վերապահուած ըլլայ Սուլթանին, ինչպէս Սահմանադրութեան մէջ ճշգանկուած է։ Գ. Եպարհոսը կասարեալ ազատութիւն տալ դանիլենը կազմելու համար։ Դ. Եպարհոսը Խորհրդարանին միայն պատասխանատու ըլլայ։ Նախարարութիւնը պիտի չէ Խորհրդաւոր չգումարուած ատեն հրաժարի, եւ հրաժարած միջոցին բացատրութիւն տալու Երեսփ. Ժողովին, Ե

Դանիլենը պարտաւոր ըլլալու է արտաքին զօրաւոր խորհրդարանական մը հետեւելու, երբ կ'ուզի վստահութեան խուսանալ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՁԱՐԸ ԵՒ ՕՍՄ. ԴՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Աւստրիական թերթ մը կ'իմանայ թէ գահաժառանգ Եւսուոփ իշղէտաին էֆ. Ռուսիոյ Զարին այցելութիւն պիտի տայ Լիվատիայի մէջ։

ԹԱՏԵՐԻՐԻ ՄԸ ՇՈՒՐՋԸ

Հագգը փաչայի դէմ տրուած թագրիրը ուսումնասիրելու համար յանձնաժողով մը կազմուեցաւ սա երեսփոխաններէն. Զօհրապ էֆ., Իսմայիլ էֆ. (Կիւմիւլճինա), Մուսթաֆա Աբիֆ պէյ (Գրբէ Քիլիսէ)։

ԲՕՂԼԻՐԱՆ

Վերջին 24 ժամուան մէջ 5 դէպք պատահեցաւ որոնց 1ը մահացու։

ԹՐՈՒԻԴ ՎԷ ՄԷԱՊԻՐ ԻՏԱԼԷՍԻՆՏԷՆ

Խիւսավէնտիկար վիլայէթի Ուլուքէօբրիւնեն միւճէտտէսէն ինչասը, պէտէը քէշֆ 123027, խիթամը միւնազասա 8 թըշրենը եվվէլ 327, ասդը միւտտէթի 11 թըշրենը եվվէլ 327։

Իզմիթ սանճաղը Ատաբազարը Խէնտէք թարկի իւզերինտէ ըշդար օլընաճագ թաշ հազդենտա, պէտէը քէշֆ 150592, խիթամը միւնազասա 1 թըշրենը եվվէլ 327, ասդը միւտտէթի 7 թըշրենը եվվէլ 327։

Պալատ էսամիսի մուհարրէր ինչասի հիզալարընտա մուհարրէր մէպալիզ իլէ միւնազասահա վաղ օլընմըշ օլմաղլա թաղիպ օլանլարդն Նաֆա նէզարէթինտէ գոմիսիոնը մախսուսընա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

26 Իյլուլ 327

ՊԱՀԻՒ ՆԷՋԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Օտուն չէքի	935	կիւրկէն
» »	315	մէջէ
» »	300	սէկ
	1550	

*Բուսէլի մէջէ քէօմիւրի զրյեէ 70000։ Եվվէլճէ մէվզրի միւնազասահա գօնդլարզը իլան իսիէն պալատ մուհարրէր օտուն վէ քէօմիւրին իհալիի դաթիէսինդն իճրաաը կէօրիէն լիւզում իւզերինէ թըշրենը եվվէլին սէքիզինճի ճումսա էրթէսի կիւնիւնէ գատար թատխտա իսիմիշ օլարզընտան իթտահա թաղիպ օլանլարդն չէրաիթը իշթիրաը անմամագ վէ միւնազասահա իշթիրաք իթմէք իւզրէ թէէմինաթ ազչէսինի միւսթասնդրէն հէր կիւն գահրէթ տէօրտիւնճի տաիրէսէնդն պէչինճի չիւպէսինէ միւրաճաաթ իսէպիլճէքլէրի թէքրար իլան օլընդը,

1 Թըշրենը եվվէլ 327

«ԼԷ ՓՐՕՎԷՆՍ ՌԷՒԻՆԻ»

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ՎԵՐԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՆՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1887ԻՆ

Ընդունուած պետի կառավարութեան կողմէ, ապխատանքի արկածներու դէմ հաստատուած ապահովագրութիւններու համար

ԿԵՆԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝

Պրիսէլ, Պուլվար Անսիախ, 110-112

Դրամագլուխ՝ **2,500,000** ֆր.

Պահեստ 1910 Դեկտ. 31ին ֆր.	3049118	
Գոյք » » » »	6358999	
Մինչեւ այսօր վճարուած վնաս, աւելի քան	» 190000000	

Պրիւսէլ, 1 Հոկտ. 1911

Տ.

Պատիւ ունինք ծանուցանելու ձեզի թէ Պոլսոյ մէջ օսմանեան կայսրութեան համար հիմնած ենք Տնօրէնութիւն մը, որ յանձնուած է Տիար

Ա. ՈՒՆՃԵԱՆԻ

որուն լիազօր իրաւասութիւն տուած ենք ընկերութեան անունով ապահովագրութիւններ կնքելու, հրդեհի դէմ ու կեանքի վրայ, սաստրագրելու բոլոր լրիմներն ու սատագրիրները, և վճարելու գնանները։

Հաճեցէք ընդունիլ, Տէր, մեր յարգալիր բարեւները։

Փրօվէնս Ռէյնի ընկերութեան կողմէ

Ընդհանուր տնօրէն

Ժ. Պ. ՎՕԼՖ

×

Ա. ՈՒՆՃԵԱՆ

Ապահովագր. ընկերութեանց

Ընդհ. գործակալ

Հաստատուած **1888**ին

Կալաթա, Ասիա խան, 32, 39 և 52

Պոլիս, 1 Հոկտ. 1911

Տ.

Յենով վերոգրեալ չրջաբերականին վրայ, պատիւ ունիմ իմացնելու ձեզի թէ օսմանեան կայսրութեան համար անուանուած եմ հրդեհի դէմ ու կեանքի վրայ ապահովագրական գործեր ընդ.

«ԼԷ ՓՐՕՎԷՆՍ ՌԷՒԻՆԻ»

ապահովագրութեանց և վերապահովագրութեանց անանուն ընկերութեան որուն կեդրոնատեղին է Պրիւսէլ։

Ցուսալով որ պիտի հաճիք չարունակել դիս պատուիրել՝ ապահովագրութեան հրամաններով որոնք մեծ խնամով պիտի գործադրուին, կը խնդրեմ որ ընդունիք յարգալիր բարեւներս։ **Ս. ՈՒՆՃԵԱՆ**

3—2

ՍԱՆԻԹՕՐ

ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆՑ ԵՒ ՄԱՍՆԱՒՈՐԱԲԱՐ ՔՕԼԷՐԱՅԻ ԴԷՄ

ԶՕՐԱՒՈՐ ԶԷՆՔ ՄԸՆԷ

Եւրոպայի թէ՛ հանրային վայրերուն և թէ տուներուն մէջ գործածուած սոյն գործիքը, որ չատ լաւ ընդունելութիւն գտած է, գարշահոտութեան առաջքը կ'առնէ և ամէն տեսակ միքրոպները բնաջինջ կ'ընէ։ Իրեն յատուկ անուշահոտութիւնը զովութիւն կուտայ մարմնոյն։

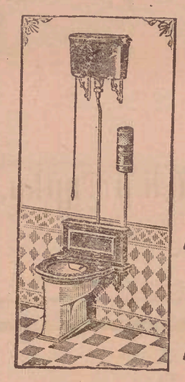

ՍԱՆԻԹՕՐ

Եւրոպայի մէջ հիւանդութիւններու դէմ ձեռք առնուած նախազգուշական միջոցն է։ ՍԱՆԻԹՕՐԻ չնորհիւ է որ Գերմանիոյ, Անգլիոյ, Ֆրանսայի և ուրիշ քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ քոլէրա, թիֆօ և ուրիշ հիւանդութիւններ չեն տարածուիր։

ՍԱՆԻԹՕՐ

Պարտաւորիչ կերպով կը գործածուի Եւրոպայի հանրային վայրերուն մէջ։

ՍԱՆԻԹՕՐ

Կեանքի պահպանիչը ըլլալով ամէն տեղ անհրաժեշտ է։

ՍԱՆԻԹՕՐ

Խիստ ազդեցիկ գործիք մը ըլլալուն, անիկա պէտք չէ անպակաս գրասենեակ մը մէկ տունէ, դպրոցէ, գործարանէ, օթեւէ, հիւանդանոցէ, վերջապէս հանրային ու մասնաւոր ամէն վայրերէ և նոյն իսկ ճամբիներէ ու միզանոցներէ։

Դալաթիա, Պալըզ Բազար, Էնսամլարի խանին թիւ 11 սենեակին մէջ «Սոսիէթէ Սանիթօր»ի կողմէ միայն կը ծախուի։ 33—36

ՕՐԻԱՆԹԱԼ ՔԱՐԻԷԹ ԸՆԿ.

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 400,000 ԱՆԳԼ. ՈՒԿԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Իզմիր, Խարափին վրայ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 327

Պոլիս, Պանչէ Դափու

ՍՏԱՄՊՈՂԵԱՆ ԽԱՆ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ԱՄԷՆԷՆ ՃՈՒԿ ՄԹԵՐԸ

ՊԱՏՏԱՌԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐ ՄԵԾ ՄԹԵՐՔ ԹՐՔԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ, ԱՄԷՆ ԳՈՅՆԵՐՈՎ ԵՒ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ, ԲՍՅԱՌԻԿ ԳԻՆԵՐՈՎ

Քառակուսի կանգու� 40 դրուշ արժաք

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՔԻԼԻՄ ԳՈՐԾԵՐ, ՔԱՌ. ԿԱՆԳՈՒՆԸ 20 ԶՐՈՒՇ ԱՐԺԱՔ

ԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԽԻՍՏ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ԱՌԻԹ

ՖԷՆԻՒՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

(Phénix Autrichien)

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՄԷՋ ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1860ԻՆ

Ն. ԲԱՐՁՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՎԻԷՐԱՅԻ ԴՈՒՔԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ	6,200,000	ՖՐԱՆԿ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ	64,000,000	»
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	280,000,000	»
ՎԼԵՐՋԻՆ 30 ՏԱՐԻՆԵՐՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԸ	88,000,000	»
1910ԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒՆԵՐՈՒՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ	6,500,000	»

ԹԻՒՐԲԻՈՅ ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

Պ.Պ. ԳԱՍՊԱՐԼԻ ԵՒ ՄԻԼ.

28—52 ՄԵԾ ԹԻՒՆԷԼ ԽԱՆ, ԴԱԼԱԹԻԱ.—Կ. ՊՈԼԻՍ

ՊԱՀԻՒ ՆԷՋԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

120,000 մէթրօ նուամունէսի կիպի կէօմիլքիք վէ բանթօլոկիք ինկիլիզ կերպասը։ 3000 մէթրօ նուամունէսի կիպի պէյազ ոսն կէրպասը։ Մէքթէպի Պարիզ վէ չարխը ամէլեաթ մէքթէպի թալէպէրիլէ ասաքիրի Պարիզի չանանէնին 328 սէնէսի մէլզուսաթ սայիէլէրիլիչիւն լիւզում օլուլ գարալը զարի ուսուլիլէ պիլ միւնազասա միւպաես իսիլճէնկի եվվէլճէ իլան օլունան պալատ մուհարրէր մուհարրէր իքի գալէմ էշնա իլչիւն թալիպլէրի թարաֆընան իթա օլունան թէքլիֆնամէլէր բուսի թըշրընընվվէլին ալթընճը բէնճէնսիկ կիւնիւ պատէղզէվալ սահաթ իւչաք քիւչատ իսիլճէնկինէն թէքլիֆնամէ իթա էյլէճէկլէր իլէ պու իշ իչուն թալիպ օլանլարդն եէվմը մէկզիւտ տէկին թէքլիֆնամէլէր իլէ պէրապէր հիւզաք օն նեպսէթինտէ թէէմինաթ ազչէսիրինի Պարիզ Նէզարէթի տէօրտիւնճի տաիրէ լէվազիմ գրմբնա իթա կէլէճէկլէրի վէ սահաթ մէզքիւրաէն սոնրա թէքլիֆնամէ գալալ իսիլմէյէճէկի իլան օլունը։

1 թըշրենը եվվէլ 327 3—2

ՏՕՔԹ. Ա. ԱՐԻԵԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԳԼՈՒԽ

ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱՅԻ ԱՏԱՄՆԱԲԱՐՁԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՆԵՐ ԵՒ ԱՆԹԱՍԱԿԱՆՆԵՐԱԿԱՆ ՓՇԼԷՃԷ

Վ ԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Գլխաւոր Գրասենեակ. Բերա Թէլէֆ. Պոլսի թիւ 80

10—50

10,000 ՂՐՇ. ՊԱՐԳԵՒ

Այն անձին որ կարենայ հաստատել թէ Օսման Զատէ ճէմալէտտին էֆէնտի վաճառած Սլէմտաղիի կարգը, կամ թէ Թարխանան, ոչխարի ընտիր միսով պատրաստուած երշիկը և ամէն տեսակ ընտիր կարգաները կեղծուած են։

Կ. Պոլիս, Պալըք Փազար թիւ 80 փըռոն քովը։ 11

ՄԷՀՄԷՏ ՐԻՖԱԹ

ԱՏԱՄՊՆԱԳՈՐԾ

Բարկի ատամնաբուժական համապարանէն վկայուած, արուեստին բոլոր վերջին կատարկագործութիւններով կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները։ Պալը Ալի Ճատաէսի Նուրը Օսմանիէի անկիւնը գրասենեակ մէջ։ Դիմողները մեծ գոհունակութեամբ պիտի վերադառնան։

ՏՕՔԹ. ՏԱՏՈՒՐ

ՄԱՍՆԱԳԻՏ

ԱԿԱՆՋի, ՔՅԻ ԵՒ ԿՈՂՈՐԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Հիւանդ կ'ընդունի, ինչպէս միշտ, կէս օրէն վերջը, իր Բերայի դարմանատան մէջ։ Պոլսոյ իր յարգոյ յաճախորդներուն դիւրութիւն ընծայելու համար, հիւանդ պիտի ընդունի նաև առաւուն ժամը 9-11, Արսէնաքի դեղարանը, Սիրքէչի (քացի ուրբաթ և կիրակի օրերէն։

ԼԱՉԱՐՈ ՖՐԱՆՔՈ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԿԵՌՈՆԱՏԵՂԻ ՊՈԼԻՍ,
Ֆինանսական Եօգուշու, թիւ 31, 33, 35 եւ 37

ԲԵՐԱ, Բաաաժ տ'Անաթօլի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ՝ ՂԱԼԱԹԻԱ, Եէնի Ճամի փողոց, թիւ 14, Թիւնէլին մօտ
ՊՈԼԻՍ, Սալթան-Համամ, թիւ 3

ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

Գորգ, Նկրէն թուղթեր, Մուշամպա, Լինոլէում, Ասեղնագործուած սթօրներ, Ուղեւորութեան ծածկոյթներ
Ամէն տեսակ վարագոյրներ, Աղուափեստուրներ

4—18

ԷՔԻԹԱՊԼ
ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ

ԻՐ ՀԻՍՆԱՐԿՈՒՄԷՆԷՆ 1859) ՄԻՆՉԵՒ ՀԻՄ ՁԵՌՔ ԲԵՐՈՒԹ ԲԱՒԻՆՔՆԵՐԸ
ՈՐՈՆՔ ՍՔԱՆՉԵԼԱՊԷՍ ԿԱՊԱՅՈՒՑԱՆԵՆ
ԻՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵՐՈՒՆ ՈՒ ՎԱՐՁՈՒԹԵՍԻՆ ԴԵՐԱԶԱՆՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Իր հիմնարկումէնէն (1859 յուլիս 26) մինչեւ 1910 դեկտ. 10, կ'անցնէն	27 միլիառ 200 միլիոնը

ՆԵՐԿԱՅ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Որոնք աւելի քան 500,000 բնտանիքներ կը պաշտպանեն, մինչեւ 1910 դեկտ. 10 կը ներկայացնեն սա գումարը	6 միլիառ 980 միլիոն
«Էքիթապլ»ի գոյքը մինչեւ 1910 դեկտ. 31	2 » 980 »
Իր հիմնարկումէնէն ի վեր, իր ապահովագրեալներուն կամ անոնց իրաւունց տէրերուն վճարած է աւելի քան	3 միլիառ 948 միլիոն
Ապահովագրեալներուն համար ընդամէնը վճարած է	6 միլիառ 512 միլիոն

Նոր գործեր, որոնց հաշիւը 1910ին կարգադրուած է	577 միլիոն
1910 դեկտ. 10ին աւելցած գումար	441 միլիոն
1910ին ապահովագրեալներուն եղած վճարումները	267 միլիոն
1910ին գոյացած չահերուն տոկոսը միջին հաշուով	%ին 4.48
Հիմնարկումէնէն ի վեր	679 միլիոն
Ապահովագրեալներուն բաժնուած գումարներ — 1910ին բաժնուած	55 միլիոն
1911ին բաժնելու համար կանխատեսուած	66 միլիոն

Այս արդիւնքները անանխնդիր են ապահովագրական տարեգրութեանց մէջ

«Էքիթապլ»ի նոր ապահովագիրը, չահերու տարեկան մասնակցութեամբ, իր պայմանաժամերով ամէնէն անակնկալն է և իր պայմաններով՝ ամէնէն նպաստաւորը։

1911ԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ՇԱՀԵՐՈՒ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ
«Էքիթապլ»ի կողմէ տրուած ապահովագիրներուն վրայ
(տարեկան բրիմին առ հարիւր համեմատութեամբ)

Տարի				չահաբաժին	1911ին
1910	չահաբաժին	Ա.	տարուան 1911ին	14.51 %	տարեկան բրիմին
1909	»	Բ.	» 1911ին	15.47 %	» »
1908	»	Գ.	» ———	16.43 %	» »
1907	»	Դ.	» ———	17.39 %	» »

Ընդհ. անօրէնութիւն, Բարիզ, Բէ փողոց, թիւ 23։
Ընդհ. գործակալ կ. Պոլսոյ մէջ՝ Ս. ՄԻԹՐԱՆԻ։
Պոլիս, Ալալէմի խան թիւ 1 կրկին։

مهپاره مغازه‌سی

رسم کشادی‌کچن‌ده اجرا اولنمش اولان یکی‌مهپاره مغازه‌سی، ایری آیری موبله، اشیای بیتیه، چوجق اشیاسی، هردرلو قاشلر، چاشیر، تحافیه واشیای عسکریه وسیاحت لوازمی داؤره‌لرینی حاوی واك صوك موده ونفیس یکی یکی اشیالر ایله طولو اولوب، تشریف بیوره‌جق ذوات کرام ممنون قاله‌جقلر ر.

فیاتلر مقطوع ورقابت قبول ایتمز درجه‌ده در

ՄԷՀՊԱՐԷ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄՈՒՍԹԱՖԱ ԻՊՐԱՀԻՄ ՋԱՏԷԼԷՊ ԵՒ ԸՆԿԵՐՆԵՐԸ
ՊՈԼԻՍ, ՊԱՂՃԷ ԳԱԲՈՒ

Կարասիներու ճիւղ.—Սեղանի և անկոյնի կաղմանները, պիւֆկներ, նստարաններ, մահճակալներ, քօնսոլներ, ժամացոյցներ, քրիսթօֆլի արծաթեղէններ և առանին ամէն տեսակ առարկաներ։
Տղոց յատուկ.— Աթոռակներ, խաղալիկներ, օրոցներ և այլն։
Կերպասներու ճիւղ.— Մետաքսէն և բամպակեղէն ամէն տեսակ կերպասներ, պաթիքա, քրէպ տը շին և քոսթիւմոյ զանազան կերպասներ։
Ձերմակեղէններու ճիւղ արանց և կանանց յատուկ. —Ներքին ձերմակեղէններ, ժիլետներ, պուլուզներ, տղոց զգեստներ։
Թօնաֆիէի ճիւղ.— Մետաքսէ, բուրդէ և ֆիլ ա'էքոս ֆանէլա, գուլպայ, չապկի, քրաւատ, թաշկինակ, երեսի փոշի, անուշահոտ ջուր, ձեռնոց, հովանոց, խոզանակ և զանազան այլն։
Զինուորականներու և ճարտարութեան յատուկ ճիւղ. հեւագրախակներ-դիրաւ փոխադրելի մահճակալներ, պայուսակներ, արդուղարդի առարկաներ, լեէրին, ներ, մետալներ այլն։

ԳԻՆԵՐԸ ՈՐՈՇ ԵՒ ԱՆՄՐՑԵԼԻ
Գաւառէն եղած յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին։ 16—52

ՌՕԱՅԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ ԷՃՈՒՐԸՆՍ
ԳԱՄԱԳԼՈՒԽԸ 5,250,000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԷՆ ՍԻԵԼԻ

Ծովային Ապահովագր. Ընկերութիւն
ՓՈԽԱԴԱՐՈՒԹԵԱՆՑ ՎՏԱՆԳՆԵՐՈՒ
ՇՈՓԵՆԱՒԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱՎՈՒՆԱՆԵՐՈՒ ՄԻՋՈՑԱՒ
ՈՒԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒԵՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ԴԷՄ
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել՝
ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐՈՒՆ՝
ԳԱԼԻՊԻԷՆ, ՅՈՎՀՈՆ Տ. ԳՈՒՐԳԻԼԼԻ ՏԵՂԱՊԷ
Ղալաթիա թիւ 6, 7 եւ 8, Գերէքէր խան 37—52

قره‌جکر، بوره‌ك خسته‌لقلری نافع واعصابی تسکینه خادم«لیتی» حاوی خالص کوزتپه صویندن ویرنجی شکردن معمول صحی غازوز ..

کافهٔ مواد مضره وازجمله « زاج یاغی » و«سقارین» کبی ترکیباندن کلیاً عاری اولوب‌عکسنی قتاً مدلل صورتده اثباته مقتدر اولانلره فابریقه‌سنه ۱۰،۰۰۰ غروش اعطاسی تعهد ایدرز..

رغبت‌عمومیه‌یه‌مظهر اولان غازوزلرینز بعض فابریقلر طرفندن تقلید ایدلمکده وباندروله‌زه مشابه‌باندرولرالصاق‌ایله‌فروخته‌چیقارلدیغندن مشترین کرامك بالاده‌کی باندرول ومهره‌دقت بیورملری مرجودر .
دپولری

غازوزلرینز امور طبیهٔ ملکیه وصحیهٔ‌عمومیه نظارت علیه‌سنك ۳٤٤٩ نومرو وما ۱۸ اغستوس ۳۲٦ تاریخلی رخصتنامه‌سنی حائزدر .

عموم استانبول متعهدی توتون‌گمرکی قارشوسنده محمدعلی بك و ارسلان افندی .

غلطه‌ده یرآلتی جامع شریفی اتصالنده بوزجی قصطی، فندقلیده جامع شریف قارشوسنده قسجی کامل،خاصکویده ترسانهٔ عامره قپوسی اتصالنده بقال‌استراطی‌اسکداره واپور اسکله‌سنده میخالاکینك ارضیه مغازه‌سی ، صاری‌یار عثمانلی بقالیه شرکتیله بوغاز کاملاً هریزنده بولنور .

Մեր յարգոյ յաճախորդներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք վերեւ հրատարկուած պանտրոլին ու կնիքին վրայ, քանի որ կարգ մը գործարաններ պանտրոլին նման պանտրոլներ փակցնելով կազէօղի չէրեան, մեր պատրաստած կազէօղներուն կեղծը կը պատրաստեն։ Մեր կազէօղները լաւ ընդունելութիւն գտած են հրապարակին վրայ և առողջապահական վարչութեան կողմէ 3449 թուակիր արտօնագիր մը ստացած ենք 1306 օգոստոս 18ին։

Մեր կազէօղներու մթերանոցները՝ Պոլիս ծխախոտի մագազատան դիմաց Մէմ Ակի պէյ և Արսլան էֆ., Դալաթիա Եէր Ալթի Ճամիի կից պուրտի Քոսթի, Ֆրնտրգը մկկիթին դիմաց Ֆէսմի Քեամիլ, Խասքէօյ արքունի նաւարանի դրան կից Նպարավաճառ Սթրաթի, Սկիւտար Դուամատոյլին վրայ Միխալաքիի մթերանոցը, Սարբեար օսմ. նպարավաճառնկու ընկերութեան վաճառատունը և Վաղարշի ամէն կողմերը։

سینکر دیکیش ماکنه‌لری دنیاده موجود اولانلرك اك ایولریدر.

برنجی نوع مواددن غایت محکم یاپیلمش او ایشلری وارباب‌صنعت ایچون بی امثالدر.
سینکر دیکیش ماکنه‌لری قومپانیه‌سنك درسعادتده‌کی شعبه‌لری

بك اوغلی جادهٔ کبیرده؛ غلطه سینکر خانندہ وقره کویده نومرو ۱۲۰ ؛ سلطان بازیددہ؛ سلطان حمامده وفاتحده اسکدار چارشوبویندہ قاضی کوی مودا جاده‌سنده؛ مقری کوی شمندوفر استاسیوننده؛ بلاطده کوپری باشی سوقاغنده؛ بشکطاش واپور اسکله‌سی قارشوسنده؛ پانغالتی ترامواى جاده‌سندنومرو ۵۷.
ممالك شرقیه ایچون ادارهٔ مرکزیه‌سی درسعادت بك اوغلی جادهٔ کبیرنده نومرو ۳۲۳

تقلیدلرندن صاقینکز حقیقی سینکر دیکیش ماکنه‌لری قارشوده‌کی علامت فارقه‌نی حائزدر.
بالعموم شهرلرده شعبه‌لری واردر

ՄԷՆԻԷՐԻ - ՇՈԳՈԼԱՆ
ԱՆԲԱՂԴԱՏԵԼԻ ՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ
ՀԱՄԱՐ ԱՄԵՆԷՆ ՇԱՏ ՍՊԱՌՈՂՆԷ

Օրական սպառումն է 60,000 ֆիլօ
Փնտրեցէք ՄԷՆԻԷՐԻ ՇՈԳՈԼԱՆ, կեղծ անունէ զգուշացէք։

ԿԱՄԱԼ ԷՄՐ ԹԱՖԻՖԷՍԻ

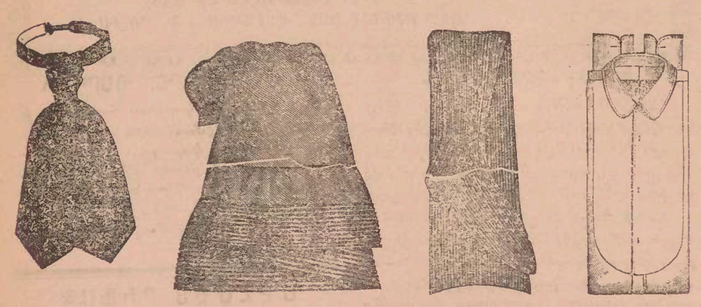

սանդիկի امتعه‌نك متانتی وظرافتیله برابر اهونیتی ومشترین کرامه قارشی کوستریلن معاملات نازکانه وعفیفانه‌سی ایله شهرتشعار اولان کمال عمر تحافیه مغازه‌سی بوره جلب ایلدیکی موسمه مناسب کوملك ، بیون باغی یقه‌لق ، شمسیه وسائر اشیای تحافیه‌دن دولایی صدق مدعا ایچون مغازه‌یی بردفعه زیارت ایتملرینی محترم مشترلرندن رجا ایدر .

ՔԷՄԱԼ ԷՄԻՐ
ԹՕՀԱՖԻՖԷՅԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ, ԵԷՆԻ ՃԱՄԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻՒ 14

Սոյն հանրածանօթ վաճառատունը ամրան եղանակին առթիւ յերկ տուած է վերջին նորաձեւութեան համեմատ պատրաստուած Շապիկներ, Գրաւաթներ, Օձիքներ, Հովանոցներ և թօհաֆիէի վերաբերեալ չատ մը ապրանքներ։ Կը բաւէ անգամ մը այցելել այդ վաճառատունը, համոզուելու համար թէ հոն ծախուած ամէն կարգի ապրանքները որքան նրբաճաշակ, տոկուն և աժան են։ 13—52

ՖԵՀԻՄ ԻՊՐԱՀԻՄ ՕՍՄԱՆ ՖԵԱԶԻՄ ԵՒ ԸՆԿ
ԹՕՀԱՖԻԷԻ ՄԵՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՊՈԼԻՍ ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ թիւ 31

Բոլոր նրբաճաշակ յաճախորդները մեծապէս զոհ պիտի մնան մեր վաճառատունը դիմելով, ուր պիտի գտնեն Եւրոպայի առաջնակարգ գործարաններուն մէջ պատրաստուած ընտիր ապրանքներ, ինչպէս ֆանէլա, գուլպայ, թաշկինակ ձեռնոց, հիրմակեղէններ, տղոց զգեստներ և թօհաֆիէի վերաբերող չատ մը ապրանքներ։ Գիները խիստ աժան։ 13—52

فهیم ابراهیم عثمان کاظم وفرسبانه‌سی
درسعادت سلطان حمام نومرو ۳۱

مغازه‌مزده حسن طبیعت اربابنی ممنون ایده‌جك صورتده اوروپانك اك ایو فابریقه‌لری معمولاتندن فانیلا، چوراب، مندیل، خانملر ایچون هرجنس چورابلر، الدیونلر، توالت وچماشیر طاقلری،صوك موده اتکلکلر،قیز وارکك چوجقلر ایچون البیسه‌لر وسائرنفیس امتعهٔ‌تحافیه بولنور.

فیأتلریمز غایت‌اهون اولوب تشریف بیوره‌جق مشترین کرام خوشنودقاله‌جقلر.

طراش : ۱ غروش
بك اوغلنده آصمه‌لی مسجد نومرو ۹
« پاساژ دوروپ نومرو ۱۸

دیشلرکزی محافظه ایتمك ایسترسه‌کز فقط پسته‌صوی قولانمکز هر اخزخانه‌ده بولنور

ՏՊԱՐԱՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ"
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ Գ. ՕՇԱՃԵԱՆ